

“Helt grundlæggende har det enkelte menneske selv ansvaret for sine handlinger – det kan bare ikke tørres af på hverken ledelse, dårlige normeringer eller andet.”

Dorte Lomholt, socialpædagog og teamleder,
Boenhederne, Møllehjemmet i Auning

Strandvænget – og hvad nu?

“En verden, der ikke eksisterer uden for. Posten kommer ikke til døren – den bliver lagt i en administrationsbygning. Der er ingen daglig flow igennem huset af mennesker udefra, for de har ikke noget at komme der efter. Det er en anden verden, så hvorfor skal nogen have interesse for denne verden.”

Dorthe Espersen,
pædagog, Bofællesskabet Søndertoften

5/2007

9. MARTS

ISSN 0105-5399

Ansvarshavende
Forbundsformand
Kirsten Nissen

Redaktion
Jens Nielsen (redaktør)
Kurt Ladefoged
Lone Marie Pedersen
Karianne Bengtzen Blem

Layout
Bodil Hesselbo

Stillingsannoncer
Lene Jensen, Datagraf Auning AS,
Energivej 75, 8963 Auning
Tlf. 8795 5555,
fax 8795 5544
annoncer@datagraf.dk

Læserindlæg, artikler og
anmeldelser er ikke nødvendigvis
udtryk for redaktionens eller
organisationens mening.
Redaktionen påtager sig intet
ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler i Socialpædagogen
kan desuden findes i bladets
elektroniske arkiv på internettet
www.sl.dk

Adresse
Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9,
1211 København K
Tlf. 3396 2800 kl. 10-15,
Telefax: 3396 2998
redaktionen@sl.dk
www.sl.dk

Abonnement
Abonnementspris 2007:
783,00 kr. inkl. moms (26 numre)
Løssalg: 35,00 kr. + porto

Tryk og produktion
Datagraf Auning AS

Oplag
44.903 i perioden
1.1.06-30.06.06

Redaktionen af 5/07
er afsluttet d. 1.3.07.

Deadline for læserbreve og
stillingsannoncer for 6/07, der
udkommer den 23. marts er
mandag den 12. marts kl. 12.
Deadline for 7/07 er mandag den 26.
marts kl. 12.

Medlem af
Dansk
Fagpresseforening

KOMMENTAR

Man er ikke en dårlig kollega, hvis man siger "Det her, synes jeg, skal gøres på en anden måde". Man er tværtimod en god kollega.

Luk institutionerne

Af Kirsten Nissen
Forbundsformand

FOTO: VIBEKE TOFT

Billederne fra Strandvænget og Sjelør viser, at vi stadig har et stykke vej endnu, før de gode intentioner i serviceloven bliver hverdag over hele landet. Lad os bruge anledningen til at tænke fremad. Vi har for længst sagt farvel til institutionerne – men hvad skal der til for, at en institution reelt bliver et tilbud? Og hvordan kan vi selv være med til at gøre bo-tilbudet til et hjem?

Historien om Strandvænget viser, at der er brug for et ordentligt tilsyn. Ikke et tilsyn, som tjekker, om budgettet holder og panelerne bliver støvsuget. Men derimod et tilsyn, som fagligt og kvalificeret vurderer den socialpædagogiske indsats. Et tilsyn, som har øje for beboernes liv og kan se, om handleplanerne bliver taget alvorligt eller samler støv i et ringbind.

Vi skal med andre ord have et tilsyn, som både kan vurdere, hvordan det psykiske arbejdsmiljø er, og hvordan beboerne udvikler sig. Det skal naturligvis være et uvildigt tilsyn, som helt uafhængigt af kommuner og regioner kan råbe op, hvis beboernes forhold ikke er i orden.

Gode forhold forudsætter kompetente medarbejdere, som holder deres faglige kvalifikationer i form og har overskud til at søge nye veje. Løbende supervision kan forhindre den adfærd, vi har set på tv. Vi skal insistere på supervision og tid til faglig sparring kolleger imellem. Det er en opgave for os alle: forbundshus, kredse, tillidsrepræsentanter, ledere og hver enkelt medarbejder.

Man er ikke en dårlig kollega, hvis man siger "Det her, synes jeg, skal gøres på en anden måde". Man er tværtimod en god kollega. Vi har en lang tradition for at diskutere etik i vores fag. Derfor har vi opfordret alle arbejdspladser til at se etikken efter i sømmene.

Samtidig skal vi arbejde målrettet for bedre efter- og videreuddannelse. Men mange steder er efteruddannelse så godt som sparet væk, og mange socialpædagoger betaler selv, hvis de vil videreuddanne sig. Det må vi se at få gjort op med. Hele samfundet har en interesse i, at socialpædagoger er fagligt opdateret.

I foråret tager jeg sammen med næstformand Benny Andersen rundt til fem debatmøder med ledere og tillidsrepræsentanter i hele landet. Her skal vi diskutere, hvordan vi skaffer bedre løn- og arbejdsforhold ved de kommende overenskomstforhandlinger. Vi vil se på de ændringer, kommunalreformen betyder for vores arbejdsområde. Og endelig sætter vi fokus på etikken og menneskesynet i det socialpædagogiske arbejde.

Jeg håber, rigtig mange arbejdspladser vil deltage.

INDHOLD

FOTO: KJERT JOHANSEN

04-12 STRANDVÆNGET

Fem udviklingshæmmede har set tv-dokumentaren med skjult kamera "Er du åndssvag" om forholdene på en afdeling på Strandvænget.

CVU har længe udbudt kurser, der kan modvirke scener som dem, vi har set fra Strandvænget. Problemet er bare, at der er sat alt for få midler af til kompetenceudvikling.

De medlemmer, som er blevet indstillet til afsked, får juridisk hjælp fra forbundet. Det er de berettiget til ifølge vedtægterne.

04 Jeg ville tage et koben...

09 Mulighederne er der – midlerne mangler

10 Socialpædagogerne ønsker bedre uddannelse og efteruddannelse

12 Forbundet hjælper fyringstruede

12 TILSYN
Kritik fra Ombudsmanden

13 NYE BØGER

14 DEBAT
Om Strandvænget

18 UDDANNELSESPRAKTIK

Praktikuddannelsesplanerne på de pædagogiske praktiksteder mangler faglig argumentation og beskrivelse. Det har ikke kun negative konsekvenser for praktikanter, men også for hele det pædagogiske felt, siger Randi Andersen, der er forsker i praktik: – Det pædagogiske felt har et legitimeringsproblem.

18 Hvad er det egentlig, du går og laver?

20 Svar skyldig

22 PROSTITUTION

Henriette kom på den rette hylde, da hun startede som prostitueret. Hun fik god sex og tjente mange penge, fordi hun var dygtig til at give kunden, hvad kunden ville have. I dag ser hun lidt anderledes på sit liv som prostitueret. Selv om mange prostituerede får både psykiske, sociale og fysiske problemer, vil Folketinget ikke forbyde købesex, som man har gjort i Sverige.

FOTO: COLOURBOX

22 Købesex skal ikke forbydes

24 Jeg var den lykkelige luder

26 UDVIKLINGSHÆMMET
Tvangsfjernet baby hjem igen

26 YTRINGSFRIHED
Ansatte tør ikke kritisere

27 DEBAT

28 SYNSPUNKT
Født uden filter

FOTO: COLOURBOX

STRANDVÆNGET

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk
Foto: Kurt Johansen

Intro

Socialpædagogen har besøgt Bo- og Naboskab Præstø for at høre hvad de udviklingshæmmede siger om dokumentarfilmen "Er du åndssvag".

Vi ser filmen sammen med fem udviklingshæmmede. De er: Flemming Søgård Jensen 58 år og Jørgen Bergstrøm 59, der begge arbejder på beskyttet værksted. Vagn Nielsen 60 år har tidligere arbejdet på beskyttet værksted. Nu er han pensionist. Alle tre har været anbragt helt fra barndommen og har gjort rejsen sammen med Statens Åndssvageforsorg fra store fælles sovesale på store institutioner og frem til i dag, hvor de bor i egen bolig. Desuden er det Martin Bo Larsen 32 år, der er ansat på Fakse Vandrerhjem. Han har boet hjemme, indtil han som 21-årig flyttede i et bofællesskab. Og Anne Hansen 25 år, der arbejder i kantinen på beskyttet værksted. Hun har boet hjemme, indtil hun som 19-årig flyttede i bofællesskab.

Jeg ville tage et koben.....

Jørgen og Martin

Sengetid-scene:

Vi ser en beboer blive lagt i seng og får at vide, at beboerne kommer tidligt i seng. Mens der stadig er lyst udenfor. Men det er ikke altid, beboerne vil i seng så tidligt. Om en bestemt beboer bliver der sagt:
Personale: "Han får nogle gange det trip, at han står op. En aften, hvor jeg havde puttet ham, stod han op fire gange. To gange kom han gående med sin dyne over hovedet og gik ind i væggen, og jeg ved ikke hvad. Jeg ved ikke, hvad han

laver. Så sagde jeg til ham: Nu er det sgu slut, så er det ned at ligge. Og så låste jeg simpelthen døren dertil."

VAGN: – Jeg synes, det er forkert, at beboerne skal i seng så tidligt. Og personalet drikker kaffe lige foran dem. Der skulle være nogle andre til at tage sig af dem.

FLEMMING: – Det skulle forbydes, at de skal i seng, når det er lyst. Dengang jeg og Vagn boede på (en institution under det daværende Statens Åndssvageforsorg) skulle vi også tidligt i seng. VAGN: – Hvis man

kommer i seng klokken 20:00, så ligger man bare og kigger op i luften. Det er ikke rart.

MARTIN: – Jeg havde ikke fundet mig i det.

ANNE: – Jeg er dybt, dybt skuffet. De burde have et rap i røven og sendt ud af afdelingen. Jeg er sur og gal over, at det kan være rigtigt.

Hvornår går I i seng?

FLEMMING: – Det gør jeg frivilligt. Når jeg har lyst. Når jeg er træt. Måske klokken 21:00.

De andre fire fortæller, at de også selv bestemmer, hvornår de vil i seng.

Tisse-scene

Beboerne kommer sent op. Især i week-enden. Nogle gange ved 10-11 tiden. Og det kan have ubehagelige konsekvenser til følge. Vi ser, at en beboer efter 14 timer i sengen er fuldstændig gennemblødt af tis. Sengen og selv hans pude er helt gennemblødt. Journalisten synes, det er synd for ham, at han er så våd og mener, at det må være generende at være så våd at tisse. Personale: "Ja, han plejer nok at komme op, hvis der er noget som generer ham." Journalisten: "Nattevagten burde tage ham op." Personale: "Det er bare det, at hvis du først tager ham op om natten, så valser han rundt." Journalisten: "Nattevagten behøver ikke vække ham, men bare lige tjekke, om han har tisset."

Personale: "Men så er du også nødt til at skifte ham, hvis du har ham oppe. Det er altså ikke noget, der sker noget ved. Han kan have tisset lige efter, at du har lagt ham. Hvis der er noget, der generer ham, at han har lort bagi, så plejer han at komme ind."

MARTIN: – Jeg synes, journalisten taler ordentlig til ham. Journalisten siger, at det er synd for ham.

FLEMMING: – Jeg sked i sengen dengang.

ANNE: – Nattevagten bør gå ind og kigge, om han har tisset. Ja, eller tage dem på wc, inden de gør det. Er det lige meget med at skifte ham? Er det hyggeligt at ligge i en seng, der er våd?

MARTIN: – Nej, for det lugter.

Anne

Godnat-scene:

En beboer lægger sig i sengen. Et personale står ved sengen og lægger først en dyne på, dernæst et tæppe på samme måde, som når man lægger en dug på bordet. Handlingen bliver efterfulgt af: "Og så er der ikke noget svineri".

FLEMMING: – Vagn og mig blev også bundet til sengen, fordi vi ikke måtte komme ud. Og så blev døren låst. Det hed åndssvag dengang. Men på afdeling A hed de skrogene. Det er noget værre pjat at kalde dem skrogene, bare fordi de ikke kan klare sig selv. Vi kunne kalde dem dårlige i stedet for. Det lyder bedre. Jeg kan bedre lide udviklingshæmmede.

VAGN: – Og sengen var sømmet fast til gulvet.

Morgenmad-scene

Klokken er 8:30, og det er to timer siden, at medarbejderne mødte på arbejde. Beboerne er stadig i seng, og medarbejderne spiser morgenmad og ser fjernsyn, da en beboer kommer ind i køkkenet. (Det er fællesbetegnelse for afdelingens fællesrum, hvor der både er stue med sofa og tv, spisebord og køkken.) Personale: "Gå du bare i seng." Beboeren går hen mod køkkenskabene. Personale: "Nej, nej. Du skal ikke have noget nu." Beboeren bliver ved køkkenskabene. Personale: "Nej, nej, gå du bare i seng." Beboeren går hen og sætter sig i sofaen i modsat ende af lokalet og forbi spisebordet, hvor personalet sidder og spiser. Personale: "Det må du sgu selv om. Du kommer ikke ud og får noget."

MARTIN: – Jeg synes, det er forkert, at de sidder og drikker morgenkaffe, før de tager beboerne op. I går var jeg på besøg i et bo-

fællesskab. Der sad de og hyggede sig sammen med beboerne og spiste morgenmad.

Det er godt at se. Det er ordentligt personale.

VAGN: – Jeg synes, det er forkert, at de skal gå ind på værelset, mens personalet drikker kaffe.

FLEMMING: – Beboerne skal behandles ordentligt. De skal ikke tages op midt om formiddagen eller ved frokosttid.

JØRGEN: – Hvad har vi ellers personalet til, hvis ikke de skal hjælpe dem med det, de mangler.

MARTIN: – Det er ikke personalets hus. Det er brugernes. Personalet har et hjem derhjemme.

FLEMMING: – Jeg savner Flemming Madsen (indtil 1982 nyhedsoplæser på TV-Avisen, red.).

ANNE: – Jeg er dybt skuffet. De burde blive sendt ud af afdelingen. Jeg er sur og gal, jeg synes ikke, det kan være rigtig. For ved du hvad, personalet er der for at hjælpe hende. Hvorfor f.... skal beboerne ikke op og have morgenmad sammen med personalet.

Jørgen

Samvær-scene

Personale er i gang med en privat samtale i køkkenet, da en konflikt tilsyneladende opstår (det sker uden for kameraet). Personale går hen mod en beboer. Personale: "Hvis du rører ham, kan jeg godt sige dig, at du får sådan en. Så falder du fuldstændig ned nu." På gangen holder personale beboeren fast op af væggen med underarmen presset ind mod beboerens brystkasse, tæt ved halsregionen. Dernæst åbner personale en dør og genner beboeren derind. Personale: "Du kan gå herud. Gå ud og sæt dig. Hvis du havde rørt, så skal jeg fortælle dig, hvad der sker.... Hvad fanden bilder du dig ind."

MARTIN: – Jeg tror, hun låser hende inde.

VAGN: – Hvad nu, hvis jeg jagede sådan med Trunte (personale, red.). Så vil det nok blive sagt til personalet.

VAGN: – Loven siger, at man ikke må låse døren.

Flemming

ANNE: – Hvorfor gør de det så, når det er forkert? Helt ærlig?

Hvad ville I gøre, hvis I blev låst inde?

VAGN: – Jeg ville tage et koben med og brække døren op, så jeg kan komme på toilettet.

JØRGEN: – Hun skal ud af vagten.

Kan man få hende ud af vagten?

VAGN: – Ja, hvis man bærer sig rigtig ad.

MARTIN: – Gå ned til kommunen. Og ellers gå til statsministeren. Jeg har engang talt med Poul Nyrup. Det var 1. maj i Fakse, da jeg var på arbejde. Han gav mig hånden og sagde: "Det er sådan nogen som jer, vi kan bruge". Og det synes jeg er flot. Det har jeg taget til mig. Det sidder herinde. (Martin lægger sin hånd på brystet).

ANNA: – Må jeg spørge dig om noget?

Socialpædagogens journalist: Ja

ANNE: – Hvad synes du om Melodi Grand Prix.

SJ: – Ikke noget. For jeg så det ikke.

ANNA: – Jeg stemte på ham, der vandt. Han er nemlig fra Næstved.

Frokost-scene

Beboere og personale skal have mad. En beboer går rundt i timevis og er ked af det. Nu bliver situationen tilsyneladende for meget for personalet.

Personale: "Sæt dig så ned!"

Personale vil have hende til at sætte sig i sofaen. Beboeren græder/klynker/skriger. Sætter sig i sofaen. Græder videre. Rejser sig igen.

Personale: "Stop det. Jeg vil ikke blive ved at høre på det. Sæt dig ned. Sæt dig ned! (peger på sofaen).

Beboeren græder videre.

Personale: "Vil du godt stoppe det."

Beboeren bliver ved.

Personale: "Så kan du gå ud. Den vej!"

Beboeren bukker sig ned mod en kasse med noget i. (Måske er det de legeklodser, som personalet flere gange nævner i filmen). Personale rejser sig og går hen og bukker sig hende ved beboeren.

Personale: "Nej! Du kan tro en gammel støvle. Så kommer du med her. Så er det ud."

Personale: "Ja, hun er så bevidst. Ja, det er hun."

Beboeren sætter sig i sofaen. Beboeren

rejser sig igen og går hen mod et eller andet. Personale rejser sig også.

Personale: "Du kan godt lade være, sagde jeg. Og jeg mener det. Sæt dig hen eller gå ud."

Personale sætter sig igen. Beboeren sætter sig ikke hen i sofaen, som hun har fået besked på. Personale rejser sig igen.

Personale: "Så vil jeg ikke være med mere. Så er det den vej."

Personale fører med en hånd på ryggen af beboeren denne ud af køkkenet. Og beboeren får ikke frokost den dag.

MARTIN: – Det er langt ude, at det er blevet for meget for personalet. Hun skal have mad. De skal ikke behandle brugerne på den måde. De skal lave noget med hende i stedet for at råbe efter hende. Jeg synes ikke, de skal behandle andre sådan.

Hvad ville I gøre, hvis I hørte, at et personale behandlede en bruger sådan?

JØRGEN: – Melde det til politiet.

MARTIN: – Jeg vil gå til forstanderen og sige, at hvis ikke personalet bliver fyret, så rejser jeg. Men der er ikke nogen, der kan hjælpe dem der, fordi de har det dårligt.

VAGN: – Ringe til Brugerrådsformanden.

ANNE: – Jeg ville ringe omgående.

Martin

Hvem ville du ringe til?

ANNE: – Til dem, der har ansat dem. Og sige, hvad vil I så gøre ved det?

Samvær-scene

En beboer er stået op, efter at hun er lagt i seng. Bliver derfor gennet ud i køkkenet og bedt om at sætte sig på en stol.

Personale: "Og du skal ikke brække dig, for du kommer selv til at tørre det op." Beboeren går tilbage til sit værelse, og medarbejderen følger efter. Beboeren laver en skrigelyd.

Personale: "Jeg er skide ligeglad. Hold op."

Beboeren laver igen en skrigelyd. Personale råber:

Personale: "Sæt dig over og byg med klodser. Sæt dig over og byg med klodser."

Tre minutter senere er beboeren igen gået ud af køkkenet.

Personale: "Hvor skal hun hen?"

Personale: "Hun har siddet og pisset på stolen."

Personale giver beboeren en klud.

Personale: "Så kan du godt gå ud og tørre det op. Jeg vil skide på, om du har bar røv. Her. Hallo, ud i køkkenet. Ud og tør op. Køkkenet."

Beboeren bliver ført med hånd på ryggen ud i køkkenet. Beboeren giver svagt skrig.

Personale: "Jeg er fuldstændig ligeglad." Beboeren bliver ført hen til stolen.

Personale: "Tør op. Stol og gulv. Og det hele."

Beboeren går i gang. Personale står ved siden af hende imens.

Personale: "Gulvet. Tør gulvet."

Beboeren skriger. Tørre op.

Personale: "Ja, jeg er skide ligeglad. Tør op."

Beboeren skriger. Tørre op.

Personale: "Mere endnu. Der er mere der. Der er mere der."

Beboeren er færdig med at tørre op og vil gå ud af køkkenet. Bliver hentet af personale.

Personale: "Nej, du kan godt sætte dig ud i køkkenet og bygge med klodser. Om lidt så brækker du dig også."

Journalisten: "Men hvorfor gør hun det?"

Personale: "Det kan jeg sgu ikke svare dig på."

Journalisten: "Hjælper det, hvis hun selv tørre op?"

Personale: "Det skal hun. Hun ved godt, at den er gal. Det er straffen for hende, at hun selv skal tørre op. Det skal hun også, hvis hun har brækket sig. Hun bliver stjernetosset og brøler sådan hele tiden. Og der skal være fuldstændig rent, før hun får lov til at rejse sig."

Jørgen og Anne

FLEMMING: "De er rigtig modbydelige, de kan ikke være det bekendt. Sådan blev vi behandlet dengang. Når nogen brækkede sig i stuen, måtte de tørre det op. Han siger, han ikke vil behandle sin hund sådan. (Vist en reaktion på noget, rektor på Danmarks Pædagogiske Universitet Lars-Henrik Schmidt siger i udsendelsen).

VAGN: – Det kan jeg godt forstå. Det vil jeg heller ikke.

ANNA: – Sådan ville jeg aldrig gøre over for mine veninder.

Hvorfor tror I, at hun tisser på stolen?

MARTIN: – Hun er ked af det. Personale skal ikke have lov til at se fjernsyn i arbejdstiden.

VAGN: – Der skal være en rigtig god personale. En god en. Som er god til at hjælpe hende.

Hvad er en god personale?

FLEMMING: – Køber cigaretter, laver suppe og flæskesteg.

ANNA: – Det er en, der hjælper med økonomien og hjælper med at købe ind. Hvis jeg er ked af det eller oppe at skændes med nogen, så taler jeg med den, der er på arbejde. Man skal ikke holde det inden i sig selv. Det er bedre at sige det.

VAGN: – Tage sig kærligt af dem. Når vi andre opfører os pænt over for dem, så skal de også.

Samvær-scene

En beboer står i gården og skriger/klynker/græder. Personale står og kigger på et stykke fra beboeren og går ikke på noget tidspunkt hen til hende, selv om hun står udenfor i lang, lang tid.

Personale: "Det er en rigtig gammeldags galeanstalt. Der er jo ikke nogen kommunikation. Jeg synes fandme det er synd."

Personale spørger en anden beboer: "Går du ikke ned og leger med hende?"

FLEMMING: – Jeg er ked af, at der er nogen, der er udviklingshæmmede.

Hvad synes I, at personalet skal gøre?

VAGN: – Være kærlige. Tale med hende. Hun er ked af det.

JØRGEN: – Hun skal følges ud på en tur. Personalet skal spørge hende, hvorfor hun er ked af det, så hun kan komme ind igen.

Hun kan jo ikke tale.

MARTIN: – Så må personalet bruge tegnsprog. De er uddannet til at forstå nogen, der ikke kan tale.

Vagn og Martin

Kommunikation-scene

En beboer sidder ved et bord i køkkenet og slår sig selv med knytnæveslag på højre side af hovedskallen. Lyden af slag høres tydeligt på filmen. I hendes handleplaner står der, at "personalet skal møde hende positivt og give hende redskaber til bedre kommunikation." Overfor ved samme bord sidder to personer og taler om private ting.

Personale: "Hvad var du sluppet af med for en Build A Bear?"

Personale: "371 kroner. Og et par satin-trusser og et par sko."

Beboeren fortsætter med at slå sig selv. Ingen reagerer.

Personale: "De skal jo have tøj på, når man har købt dem. Du kan købe solbriller til dem, og du kan købe tasker og pusletasker. Man kan også købe lyde til bamserne. Bamselyd. Eller dyrelyd. Du kan også selv designe din egen lyd til bamsen."

Journalisten: "Hvorfor slår hun sig selv?"

Personale: "Fordi vi kigger på hende." Og henvendt til beboeren: "Kan du ikke slå op i lampen i stedet for, så vi kan få en ny."

Kender I nogen, der ikke har et sprog?

MARTIN: – Jeg arbejder sammen med en på vagterne. Jeg ved, hvad hun mener. Det kan jeg se på øjnene.

FLEMMING: – Jeg kender Kurt. Han

tager fat i mig og klapper mig på ryggen og viser mig, hvad jeg skal se.

ANNE: – Jeg kender en, jeg kan forstå, når hans mor er der.

Kan personalet gøre noget, så hun lader være med at skribe?

JØRGEN: – Gå tur med hende. Gå ind og læse en bog. Eller noget andet.

MARTIN: – Gå ned i en forretning med hende, så hun får noget tøj. Så bliver hun glad og lader være med at skribe.

Hvordan kan man finde ud af, hvad hun er glad for, når hun ikke kan tale?

MARTIN: – Personalet skal lære et sprog sammen med hende.

Martin viser, hvordan man kan vise, hvad kaffe betyder. De andre kommer med andre eksempler på ting, som man kan vise.

MARTIN: – Det er også det, personalet er til for. Det er det, de får deres løn for.

Hvis I ikke havde et sprog, hvordan ville I så vise, hvad I gerne ville have?

VAGN: – Det ved jeg ikke. Så har man i hvert fald et problem.

Efter filmen

Synes I, at det er i orden at bruge skjult kamera.

Ja, det synes alle.

MARTIN: – Så kan andre se, hvordan de har det. Hvis ikke journalisten havde gjort det, så var det fortsat, til de var døde.

VAGN: – Ja, resten af livet ville de have det så skidt, at de ikke kan være nogle steder.

Handleplan-scene

Journalisten spørger om beboernes handleplaner.

Personale: "Dem har vi jo haft altid. De er bare ikke sat ind, hvor de skulle. De der mapper, som vi har oppe i skabet, som hedder dagsnotater. Der skal du normalt gå ind i handleplanerne og se de delmål, der er, og så skrive, om du har opfyldt dem. Så skriver du bare mål 1, 2, 3 er opfyldt. Og hvis du ikke opfylder dem, skal du skrive, hvorfor du ikke har opfyldt dem."

Journalisten: "Men det bliver ikke gjort?"

Personale: "Nej, men det skal man normalt."

Hvad er handleplaner?

VAGN: – Det er papirer vi får lavet om, hvad der er godt og ikke godt.

MARTIN: – Der står, hvordan det går med os som beboere. Hvordan jeg har det med mit arbejde. Min fritid. Min hjemmedag. Det er min kontaktperson, bossen (afdelingslederen, red.) og mig, der laver den. Og så bliver det skrevet ned, og når jeg har fået det læst op, bliver det sendt til amtet.

ANNE: – Vi laver også en handleplan, hvor der står, hvad vi skal have hjælp til.

ANNE: – I Olsenbanden har Egon Olsen også en plan.

Mulighederne er der – midlerne mangler

De danske CVU'er (Center for Videregående Uddannelse) har længe udbudt kurser og udviklingsprojekter, der kan modvirke scener som dem, vi har set på de skjulte optagelser fra Strandvænget og Bostedet Sjælør. Problemet er bare, at der er sat alt for få midler af til kompetenceudvikling

Af Maria Rørbæk, mrkl@sl.dk

Det forslår jo som en skrædder i... Koordinator for Videreuddannelse og Udvikling på CVU Lillebælt, Kirsten Hillmann, bremses sætningen, før den når ud af munden og ned på tryk, men meningen er klar nok:

– De sidste mange år har det daværende Fyns Amt max sendt fem medarbejdere fra hele specialområdet på videreuddannelse. Når der alene på Strandvænget er 400 medarbejdere, kan du jo sige dig selv, at det slet, slet ikke er nok, siger hun.

I lighed med mange af hendes kollegaer på andre danske CVU'er (Center for Videregående Uddannelse), sad Kirsten Hillmann og trippede, da de skjulte optagelser fra Strandvænget og bostedet Sjælør løb hen over tv-skærmen.

I hendes øjne var det så tydeligt, hvad der manglede:

– Medarbejderne havde i den grad brug for et kompetenceløft, og der er ingen tvivl om, at vi har og har haft tilbudene til dem. Efteruddannelsesmulighederne er der, men de er ikke blevet brugt i tilstrækkelig grad, siger hun.

CVU Storkøbenhavn, der geografisk dækker det område, hvor bostedet Sjælør hører til, har også mange efteruddannelsestilbud.

– Vi har flere typer af efteruddannelse og vide-

reuddannelse, som kunne være med til at kvalificere medarbejderne. For eksempel PD-moduler, pædagogiske diplommoduler, hvor man arbejder med sin egen praksis og ser kritisk på sin egen rolle som socialpædagog. Modulerne har for eksempel fokus på kommunikation, magtrelationer, arbejde med anerkendende relationer og værdier og etik. Alt det, som man må sige, at de medarbejdere, vi ser blive udstillet, i høj grad mangler, siger chefkonsulent Bent Madsen.

Aflyste kurser

Billedet er det samme på andre CVU'er i andre dele af Danmark:

Tilbudene om efteruddannelse og anden kompetenceudvikling for pædagoger, der arbejder med udviklingshæmmede eksisterer.

De bliver bare ikke altid brugt.

I 2006 udsendte CVU Sjælland eksempelvis et flot kursuskatalog med titlen: Efter- og videreuddannelse i socialpædagogisk arbejde.

Kurset Etik og værdier i socialpædagogisk arbejde handlede blandt andet om, at det i arbejdet med mennesker med funktionsnedsættelse er uundgåeligt, at man møder etiske dilemmaer og personlige grænser for, hvad man føler er ret og rimeligt overfor brugerne.

Og kurset Anerkendende kommunikation og konflikthåndtering rettede sig mod pædagoger, der ønsker at udvikle deres egen kommunikation og evne til at håndtere konflikter i hverdagen med beboere.

Men ikke et eneste af de i alt 11 socialpædagogiske fagkurser blev gennemført.

Der var næsten ingen tilmeldinger.

– Vi havde ellers sendt kataloget ud til alle socialpædagogiske institutioner i vores område. Til-

budet har været der, men det er ikke blevet brugt, siger Anders Elof Nielsen, der er videnscenterkonsulent på CVU Sjælland.

Et broget billede

I lighed med andre CVU'er tilbyder CVU Sjælland også skræddersyede forløb, der er målrettet den enkelte institution, kommune eller regions behov, men heller ikke det tilbud er blevet brugt til socialpædagogiske kurser, siden Storstrøms Amt for nogle år siden gav medarbejdere på handicap- og boinstitutioner et fireugers kursus.

– Lige nu ligger alt stille på grund af kommu-

nalreformen, men tidligere har billedet været meget broget. Nogle amter og institutioner havde midler til efteruddannelse. Andre ikke, siger Anders Elof Nielsen.

En af de institutioner, der insisterer på uddannelse og supervision, matcher målgruppemæssigt både Strandvænget og bostedet Sjelør.

Det er Bocenter Tranbjerg udenfor Århus, der er hjem for 26 udviklingshæmmede voksne.

Her får samtlige medarbejdere cirka hver femte uge fire timers supervision af en supervisor, der er tilknyttet Kempler-instituttet.

– Supervisionen er obligatorisk, og allerede til

STRANDVÆNGET

Socialpædagogerne ønsker bedre uddannelse og efteruddannelse

En overenskomstsikret ret til kompetenceudvikling. Øremærkede midler til efteruddannelse og en hurtig evaluering af den nye pædagoguddannelse. Sådan lyder nogle af Socialpædagogernes delmål i arbejdet for at sikre bedre uddannelse og efteruddannelse

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Socialpædagogerne vil bryde den onde cirkel, som er blevet synliggjort på de skjulte tv-optagelser fra Strandvænget og bostedet Sjelør.

– Vi vil have gode uddannelsesmuligheder, der skaber gode arbejdsvilkår og giver gode forhold for beboerne. På en meget ulykkelig baggrund har vi fået synliggjort vores område. Det betyder, at politikerne har fået

fokus på området, og at de bliver nødt til at indse, at de skal bevilge flere penge til blandt andet efter- og videreuddannelse, siger formand Kirsten Nissen.

Derfor gør Socialpædagogerne nu en ekstra indsats for at få visionerne om bedre uddannelse og efteruddannelse igennem.

Første skridt er, at undervisningsminister Bertel Haarder og socialminister Eva Kjer Hansen er blevet bedt om et møde.

– For øjeblikket er der ikke afsat nogen midler, som det er obligatorisk at bruge til medarbejdernes kompetenceudvikling. På nogle bosteder bliver der brugt mange penge, på andre næsten ingen. Derfor ønsker vi, at socialministeren i samarbejde med kommuner og regioner sørger for, at der bliver sat penge af som er øremærket efter- og videreuddannelse, siger Kirsten Nissen.

– Som det er nu, ønsker mange af vores medlemmer at videreudanne sig, men de er selvbetalere, supplerer Marie Sonne.

Kirsten Nissen vil også have

kompetenceudvikling på dagsordenen i forbindelse med de kommende overenskomstforhandlinger.

– Det er afgørende vigtigt, at vi får indskrevet i overenskomsten, at alle vores medlemmer har ret til kompetenceudvikling. Der skal være en årlig samtale, hvor medarbejdere og ledere diskuterer, hvad medarbejderen har af behov for af efter- og videreuddannelse eller anden kompetenceudvikling. Vi havde det også med som krav til de sidste overenskomstforhandlinger, men der fik vi det ikke igennem på basisområdet. Men denne gang helmer vi altså ikke, før vi får det igennem, siger hun.

Udenfor skolebænken

Kirsten Nissen fastslår samtidig, at kompetenceudvikling ikke behøver foregå på en skolebænk. Det kan også ske på selve arbejdspladsen, hvor medarbejderen udvikler sig ved eksempelvis at lave en konkret pædagogisk handleplan for, hvordan en beboer lærer at spise med

kniv og gaffel og undervejs selv får supervision.

– Kompetenceudviklingen skal have en form, som den enkelte selv ønsker, siger hun.

Kirsten Nissen og Marie Sonne ønsker også at diskutere grunduddannelsen med undervisningsministeren og socialministeren.

Efter sommerferien træder en ny pædagoguddannelse i kraft, og den giver på papiret de studerende mulighed for at specialisere sig i socialpædagogik.

– Men specialiseringen skal også blive en realitet. Hvis man ikke får kommunikations- og adfærdsværktøjer ind under huden på uddannelsen, kan man heller ikke bruge dem, når man skal yde en indsats på arbejdsmarkedet. Derfor er det blandt andet vigtigt, at den nye uddannelse bliver evalueret, så snart det første hold er færdige, siger Marie Sonne.

ansættelsessamtalen får medarbejderne at vide, at de skal være parate til at blive kigget i kortene, siger afdelingsleder Kirsten Alstrup.

Medarbejderne kan for eksempel fortælle, hvis de oplever konflikter med nogle af beboerne. De skjulte optagelser fra bostedet Sjælør viste, hvordan en medarbejder skældte ud på en beboer, der kun ville bades af en bestemt medarbejder.

– I en sådan situation ville det være oplagt at bruge supervisionen til at tale om, hvad der skabte konflikten. For eksempel ved at spørge, hvad det mon er, den anden medarbejder gør, der virker bedre for beboeren, siger Kirsten Alstrup.

Supervisionen koster, og Bocenter Tranbjerg får kun råd til det, fordi de sparer andre steder.

– For eksempel skærer vi i vikartimerne. Så går det nogle gange lidt på pumperne, men bevidstheden om, at vi får supervision i stedet gør, at vi lige kan klare det, siger Kirsten Alstrup.

Hun er sikker på, at det er et godt redskab til at undgå scener som dem fra de skjulte optagelser.

– Da jeg så udsendelserne tænkte jeg, at der var tale om et kæmpe svigt i forhold til personalet. Jeg tror simpelthen ikke på, at de er blevet tilbudt personalepleje i forhold til uddannelse og supervision, siger hun.

Medarbejderne blev svigtet

Chefkonsulent Bent Madsen mener også, at de skjulte optagelser afslører et svigt – ikke kun af beboerne, men også af medarbejderne.

Han sidder som leder af Nationalt Videnscenter for Inklusion og Eksklusion, der hører under CVU Storkøbenhavn og CVU Vest, der har base i Esbjerg.

Her arbejder han blandt andet med udviklingsprojekter, der netop retter sig mod personale på døgninstitutioner og bosteder.

– Da jeg så udsendelsen fra Strandvænget, tænkte jeg, at her er der tale om et uddannelsesproblem. Der er ikke tale om medarbejdere, som er onde eller uegnede til arbejdet som personer. Der er tale om medarbejdere, der i den grad mangler uddannelse til at udfylde den professionelle rolle som socialpædagoger. Klippene viser et personale, der ikke har et fagsprog, hvormed de kan forstå deres egen rolle og beboernes reaktioner. De falder helt ind i bare at reagere som privatpersoner, der for eksempel føler sig personligt krænket af en beboer, der råber op eller virker truende. De mangler både faglige redskaber til at forstå situationen og faglige redskaber til at handle med, og derfor bliver de magtesløse, siger han.

Bent Madsen mener kun, der er én måde at undgå den type forræelse og krænkende relationer, der blev vist for åben skærm.

– Det er faglig udvikling, faglig udvikling og faglig udvikling. Og den faglige udvikling kan kun ske, hvis der er tid og rum til det, og det kræver at kommunerne og forvaltningerne beslutter, at det vil de bruge penge på, siger han.

Kære tillidsrepræsentanter og ledere

Billederne fra Strandvænget og bostedet Sjælør har virket stærkt på den danske befolkning.

Særlig stærkt har de virket på de pårørende - og på os socialpædagoger. Vi kan under ingen omstændigheder tolerere hverken den tone eller det menneskesyn, der blev afsløret i de to TV-udsendelser.

Jeg tror stadig, det er meget få andre steder, man kan opleve så nedgørende en behandling af de mennesker, vi skal tage vare på. Jeg synes omvendt, vi skal bruge denne anledning til en grundig selvransagelse og eftersyn af vores egen praksis.

Derfor vil jeg gerne opfordre jer til at diskutere den etik og det menneskesyn, der skal bære den socialpædagogiske indsats. Både på de tilbud, der beskæftiger sig med udviklingshæmmede - og på alle de andre tilbud, hvor vi arbejder.

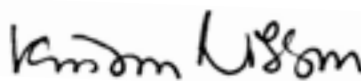
Debatten er allerede godt i gang. Jeg vil opfordre til, at ledere og tillidsrepræsentanter sammen holder møder og diskuterer med medarbejdere på alle tilbud: Kan vi tåle et eftersyn med skjult kamera her hos os?

Det er også vigtigt, at vi tager en reel dialog med beboerne. Hvordan oplever de tonen, respekten og livet på jeres tilbud? Det er kun gennem dialogen, vi kan sikre integriteten, værdigheden og selvbestemmelsen for den enkelte udviklingshæmmede.

Jeg ser også frem til at tage debatten med jer, når næstformand Benny Andersen og jeg i de kommende uger deltager i møder i hver af de nye regioner. Her er ledere og tillidsrepræsentanter inviteret.

Vi skal diskutere, hvordan vi udvikler vores fag og faglighed - og hvordan vi viser omverdenen de mange positive resultater, vi opnår hver eneste dag. Hvordan vi offensivt udnytter de nye muligheder, ændringerne i den kommunale struktur giver os. Og hvordan vi skaffer bedre løn- og arbejdsforhold ved de forestående overenskomstforhandlinger.

Jeg håber vi får en god debat!

Kirsten Nissen
Formand for Socialpædagogerne

Behov for ny etik-debat

Man er ikke en dårlig kollega, hvis man siger "Det her, synes jeg, skal gøres på en anden måde". Man er tværtimod en god kollega.

Sådan siger Socialpædagogernes formand Kirsten Nissen som en reaktion på TV2-udsendelserne fra Strandvænget og Sjælør.

Det handler i vid udstrækning om den enkelte medarbejders etik og grænser, og derfor relancerer Socialpædagogerne debatten om de spilleregler, som gælder i det daglige. Det er her, forsvaret for fagligheden starter:

– Derfor opfordrer vi nu lederne og tillidsrepræsentanterne på alle vores arbejdspladser til at holde møder med medarbejderne om etikken og menneskesynet i vores fag, siger Kirsten Nissen.

Opfordringen kommer i ovenstående brev til alle ledere og TR'er. Det er sendt ud forud for fem regionale møder i den kommende tid, hvor der sættes fokus på etik, faglighed og arbejdsvilkår.

Læs mere på www.sl.dk

Forbundet hjælper fyringstruede

Socialpædagogerne Lillebælt bistår de medlemmer på Strandvænget i Nyborg, der har fået en tjenstlig sag på halsen. Den hjælp har de krav på i henhold til forbundets vedtægter

Af Kurt Ladefoged, kl@sl.dk

Region Syddanmark har indledt afskedigelses-sag mod tre medlemmer af Socialpædagogernes Landsforbund ansat på Strandvænget i Nyborg efter TV-udsendelsen

med skjult kamera, der viste en uacceptabel behandling af beboerne i Hus 17.

Regionen har indledt afskedigelses-sag mod alle de fire ansatte, der optræder i de skjulte optagelser, men kun de tre af dem er medlemmer af forbundet. Og dem bistår forbundet i de kommende afskedigelses-sag, oplyser kredsformand Hanne Ellegaard, Socialpædagogerne Lillebælt.

– Vi har også tilbudt dem krisehjælp. Ellers har jeg netop haft møde med de tre tillidsrepræsentanter på Strandvænget. Og vi har besluttet, at vi nu vil iværksætte en fremadrettet strategi for at forbedre arbejdsforholdene.

– Således bliver alle medlem-

mer på Strandvænget indbudt til et "stik fingeren i jorden møde" senere i denne måned, hvor folk kan tale ud, og vi kan få vendt med hinanden, hvordan medarbejderne kommer videre. Det foregår parallelt med, at vi kører sagen for de tre involverede medarbejdere, siger Hanne Ellegaard.

Skal hjælpe

Uanset hvilke forseelser et medlem har begået, er Socialpædagogernes Landsforbund forpligtet til at yde vedkommende juridisk og faglig bistand. Det fremgår af forbundets vedtægter.

Forpligtelsen til at yde bistand er blevet bestyrket af en

række domme, som har fastslået, at faglige organisationers medlemsbistand i faglige sager skal ydes på et juridisk niveau svarende til andre udbydere af juridisk bistand – for eksempel advokater, som fører ansættelsesretlige sager.

Hvis ikke en medlemssag føres på et juridisk kvalificeret niveau, vil den faglige organisation kunne pådrage sig et erstatningsansvar.

Derfor ser man også, at faglige organisationer hyrer advokater til at føre medlemssager, hvis de ikke er sikre på at kunne føre en sag på et juridisk korrekt grundlag. ■

TILSYN

Kritik fra Ombudsmanden

Tilsynet med institutioner for udviklingshæmmede svigter, viser en rapport fra Folketingets Ombudsmand

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk

Ikølvandet af tv-dokumentaren fra Strandvænget på Fyn advarer Folketingets Ombudsmand nu socialminister Eva Kjer Hansen (V) om, at det er vigtigt at få styr på tilsynet med landets 336 bosteder

for psykisk og fysisk udviklingshæmmede.

Advarslen kommer, efter at Ombudsmanden har tjekket de seneste 10 års kvalitet af tilsyn. Ombudsmanden gør socialministeren opmærksom på, at der stort set var fejl i hvert eneste af de tilsyn, som amterne havde foretaget. Og siger videre, at det er væsentligt, at kommunerne tager ved lære af amternes erfaringer.

I mange amter var det i øvrigt medarbejdere – konsulenter – med det daglige ansvar for et bosted, der også kom på tilsyn. Det er ikke lovligt, da et tilsyn skal være uafhængigt. Selv om

problemerne er løst, så er stort set alle bosteder nu overgået til kommunerne, hvoraf mange er små og uden erfaring i tilsyn med udviklingshæmmede.

Ombudsmanden opfordrer socialministeren til at kontakte kommunerne for at høre, hvordan de følger op på tilsynspligten.

Efter skandalen omkring Strandvænget står det klart, at tilsynene ikke blot i nogle tilfælde er lemfældige, der er også en række bløde data, som selv ordentligt udførte tilsyn har svært ved at fange, for eksempel hvordan arbejdsmiljøet er, og hvor meget magtanvendelse,

der finder sted. Danske Regioner kræver derfor, at nogle af tilsynene sker uden forudgående varsel og i weekenderne.

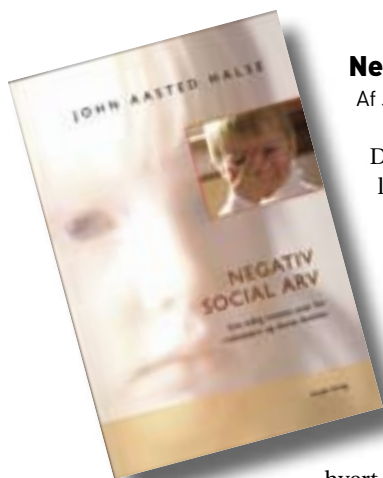
Også i Kommunernes Landsforening er man opmærksom på problemet med tilsynet og arbejder på, om der kan skabes fælles regler for, hvad et tilsyn skal dække.

Ombudsmandens undersøgelser omfatter kun tilsyn med institutionerne og ikke den tilsynspligt, som den enkelte kommune har over for de beboere, der opholder sig på en institution. Får beboeren eksempelvis den hjælp, som der behov for. ■

BØGER

Redigeret af Jens Nielsen

Negativ social arv

Af John Aasted Halse

Det er et par begreber i den socialpolitiske debat, der for alvor kan få sindene i kog. 'Den sociale arv' er ét af dem. Findes den overhovedet? Og hvilken virkning har det at bruge begrebet? Er man – trods gode hensigter – med til at stigmatisere personer og grupper, eller kan det bruges inkluderende? I denne bog tager forfatteren udgangspunkt i det, der i hvert fald er fakta: Der er fortsat store sociale uligheder i det danske samfund. Der er stadig socialt belastede miljøer – og der er stadig børn og unge, der gentager forældrenes fejl. Bogen er til dels faktuel og gengiver den nyeste viden om social arv og det praktiske arbejde med de udsatte børn og unge. Men bogen er lige så meget en debatbog: John Aasted Halse er psykolog og var gennem en årrække formand for Børns Vilkår, og han plæderer her for behovet for en tidlig indsats. Mulighederne for en sådan indsats er i princippet til stede, men som fagperson står han alligevel forundret tilbage, for i praksis er børnesynet og arbejdet med risikogruppen noget mere elastisk, politisk bøjeligt og slet ikke så konsekvent, som forfatteren kunne ønske sig.

Udkommet på Kroghs Forlag, 174 sider, 189 kroner.

LØFT og narrativer i professionelle samtaler

Af Kirsti R. Haaland

Følelsen af ikke at have indflydelse på eget liv er lammende. Den forekommer i glimt og afgrænsede situationer for de fleste af os,

men for nogle særligt ramte er det den altdominerende følelse. En hermetisk lukket dør, der udelukker vækst, livsglæde og udvikling. I denne bog får man et indblik i, hvordan LØFT – løsningsfokuseret tilgang – kan være den dirk, der får døren på klem igen. Ved at flytte fokus fra problemerne til i stedet at se på mulighederne for handling giver man den enkelte en rolle i eget liv. Lille og afgrænset først måske, men valgmulighederne har det med at formere sig. Fra nederlag til trappepin, som bogens undertitel lyder.

Bogen er bygget op omkring en række fortællinger om børnesager, familierapeutiske forløb og arbejdet med psykisk syge. Den norske forfatter er psykolog med speciale i familierådgivning. Et omdrejningspunkt for hende er opfattelsen af tid: Dels handler det om at vende sig fra fortid mod fremtid, dels om ikke at lade sig stresses af tiden. Problemer skal i den vestlige kultur helst løses i en hulens fart, for ellers indhenter tiden os. Men det er jo i fremtiden – den endnu ubrugte del af livet – mulighederne og dermed løsningerne ligger, lyder hendes enkle udgangspunkt.

Udkommet på Akademisk Forlag, 168 sider, 249 kroner.

Sundhedens kilde

Af Rüdiger Lorenz

Sig ordet: salutogenese. Et godt begreb at kende, fordi det kaster lys over det, man kunne kalde den individuelle sammenhængskraft: Den styrke og ligefrem helende virkning, som oplevelsen af logik, flow og 'naturlighed' i ens liv giver. OAS er forkortelsen: Oplevelsen af sammenhæng. Vi taler altså ikke bare om sundhed i vitaminpille-forstand, men om selve oplevelsen af at være hel og ressourcestærk. Og denne fokus er, mener forfatteren, en vigtig modpol til den patologitendens, som ellers præger arbejdet med blandt andet psykisk sygdomme. Her er blikket ofte rettet mod de symptomer, der har sat gang i behandlingen – depression, belastningsreaktioner og så videre – men det er ikke bredt nok, mener forfatteren, der selv er psykoterapeut. Han fremhæver dele af familierapien som et område, hvor også sundhedsaspektet i bred forstand bliver inddraget. Og igennem bogen forsøger han med eksempler fra sin egen praksis at vise, hvordan man med salutonesebegrebet i baghovedet kan styrke den rådgivning og den kontakt, man har med de mennesker, man har med at gøre. For socialpædagoger, fremhæves det det i bogens forord, vil denne viden kunne bekræfte, at deres arbejde med at få det sociale samspil til at fungere er en slags 'sundhedsarbejde'.

Udkommer på Dansk Psykologisk Forlag, 266 sider, 298 kroner.

Gode relationsbehandlere og god miljøterapi

Af Lars Thorsgaard og Eivind Haga

Dette er første bind af i alt fem med fællestitlen 'Relationsbehandling i psykiatrien' – en serie, der altså sætter fokus på forholdet mellem mennesker og specifikt mellem behandlere og brugere. Begrebet 'relationsbehandlere' er opfundet af Lars Thorsgaard, der er speciallæge i psykiatri, og han bruger det om alle, der arbejder i psykiatrien: Læger, socialpædagoger, sygeplejersker, ergo- og fysioterapeuter. For det centrale budskab er netop, at den gode relation styrker virkningen af såvel den terapeutiske, den medicinske og den sociale behandling. Dette første introducerende bind er også ment som en grundbog, og det er sammensat af en lang række cases, der indrammes af modeller, teorier og redskaber, som kan bruges på forskellige niveauer af de forskellige faggrupper. For som forfatterne noterer sig: Psykiatrien er i dag fælleseje for en række professioner.

Udkommet på PsykInfo forlaget, 198

sider, 249 kroner. Alle fem bøger kan frem til 31.

DEBAT

Socialpædagogisk faglighed i fokus

Af Britt Kristensen
Hestedamsgade 6, 2.th., Horsens
Projektleder Børn- og Unge
Centret Engvejen
HB medlem
Socialpædagogerne Østjylland og
Tina Naldal Nielsen
Søndergade 23, 2., Horsens
Afd. Leder Bo-Horsens
Bestyrelsesmedlem
Socialpædagogerne Østjylland
(Modtaget d. 18.2.2007)

Det er nu, vi som socialpædagoger skal på banen og fortælle omverdenen om den kompetence, der ligger i vores faglighed. Vi skal sige det højt, med stolthed i stemmen!

De sidste dages fokus på det socialpædagogiske arbejde på Strandvænget har givet en ikke tidligere set opmærksomhed til vores fag.

Der sendes signaler om, at opgaven bør løses af fagligt kompetent personale, som har etikken i højsædet og hvis arbejde tager sit udgangspunkt i det enkelte menneske, som Serviceloven foreskriver.

Vi ser det som en anerkendelse af den socialpædagogiske faglighed, samt en mulighed for at tydeliggøre de opgaver og udfordringer, der løses inden for vores fagområde.

På trods af afsløringerne på Strandvænget og Sjelør, udføres der dagligt et godt og udviklende stykke socialpædagogisk arbejde landet over.

På Socialpædagogernes kongres i 2004 vedtog vi et etisk værdigrundlag, hvori vores opgave beskrives: Vi skal tilrettelægge og udføre støtte, så det enkelte menneske bevarer sin værdighed, sin integritet og sin ret til selvbestemmelse.

Socialpædagogernes vigtigste opgave er at skabe rammer, samt muligheder for udvikling og trivsel.

Vi arbejder dagligt med de i handleplanen fastlagte mål for den enkelte – der observeres, dokumenteres og evalueres løbende.

Dette kræver samtidig, at den ansatte er villig til, og har mulighed for kontinuerligt at udvikle sin faglighed, dette gennem refleksion over egen praksis, supervision, faglig dialog og deltagelse i efter- og videreuddannelse.

For at understøtte denne udvikling, bør socialpædagogiske arbejdspladser ledes af socialpædagoger, ligesom ansvaret for opgaveløsningen skal varetages af uddannet personale, primært socialpædagoger.

Vi synes, det er positivt, at der nu rettes opmærksomhed på det socialpædagogiske arbejdsområde. Ad den vej skabes der mulighed for synlighed og ikke mindst dialog om, hvordan vi som samfund vægter at behandle borgere, med behov for særlig hjælp og støtte.

Hej alle pædagoger på Strandvænget

Af Jane Dyrhave Jørgensen
(Modtaget d. 17.2.2007)

Jeg vil gerne sende en varm hilsen til jer som gør et rigtig godt stykke arbejde – I har det nok ikke for let i denne tid efter tv-udsendelsen om Strandvænget.

Jeg har været vikar på forskellige afdelinger på Strandvænget, og kan slet ikke genkende tonen i udsendelsen. Det jeg oplevede, var engagerede personale, god omgangstone og diskussioner om moral/etik i det pædagogiske arbejde!!! Det er nu flere år siden, men det var blandt andet de oplevelser, der fik mig til at uddanne mig til (social)pædagog!

Klø på med det gode arbejde – vær stolte af det I gør!

Mange hilsner og et PAS
GODT PÅ JER SELV.

Kære redaktion

Af Michael Jensen
(Modtaget d. 19.2.2007)

Der er sagt meget rigtigt om situationen – ledelsessvigt og – fravær, konfliktskyhed, for dårlig og ufokuseret uddannelse, forræde medarbejdere – nederlaget har her virkelig mange fædre, men det værste er næsten, at det lyser ud af udsendelserne på TV2, at der også er tale om meget ressourcetsvage – nærmest dårligt begavede – og derfor afmægtige medarbejdere, som kun marginalt har mere styrke og overblik til at klare beboernes livssituationer end beboerne selv. Det kan da ikke være rigtigt, at jeres forening omfatter medlemmer med en sådan profil?

Jeg troede faktisk, at socialpædagoger var ret velfungerende og ressourcestærke – det er de fleste vel også, heldigvis. Men man må virkelig tvivle på, om nok så meget ledelsesindsats kunne have forebygget den type situationer, vi her har set med lige netop disse medarbejdere. En ting er helt sikkert, I bør ikke modvirke en langt stærkere fokus på medarbejdernes faglige og personlige kvalifikationer, når der fremover sker ansættelser på denne type institutioner. Snarere anbefale det samme. Ikke alle er lige velegnede til alt, og slet ikke på dette område. Og send en opfordring ud til jeres medlemmer om at glemme konfliktskyheden, og meld den slags situationer, hvis de opstår. Det var uhyre uklædeligt at opleve en af jeres kolleger fortælle om, at han havde oplevet helt uacceptable situationer på Sjelør uden at have gjort noget ved det. Det tyder på, at der hersker

en misforstået kollegial solidaritet, som I forhåbentlig ikke – længere – accepterer som herskende praksis.

Det handler om menneskesyn

Af Poul Madsen
(Modtaget d. 21.2.2007)

Jeg kan stadig ikke forstå, at man som ansat til at varetage et job, hvor man skal behandle andre mennesker med respekt og værdighed, at det jeg så i udsendelsen kan forekomme. Det er for mig ubegribeligt, at disse ting kan forekomme, om det skyldes dårlig ledelse eller nedskæringer inden for området, manglende uddannelse eller videreuddannelse, er for mig næsten ligegyldigt, da det for mig også meget handler om ens menneskesyn, og om hvordan man behandler andre.

Jeg har selv den gamle omsorgsassistent uddannelse fra 1977 og har haft praktikker på Strandvænget under uddannelsen og endvidere arbejdet på Strandvænget som assistent. Jeg bliver helt flov over det viste i udsendelsen, da jeg troede det hørte til fortiden til, og som jeg hørte om måske havde sket, inden jeg startede uddannelsen.

Så det er at sætte tiden tilbage og få sat fokus på det "dårlige" arbejde, som bliver gjort på nogle institutioner.

Derfor er det rart at se udsendelsen på Kofødsminde i aften, hvor der blev vist respekt, værdighed og menneskelighed.

Ansaret skal placeres hos ledelsen

Kjeld Krageskov
Klosterbanken 18, Slagelse
(Modtaget d. 22.2.2007)

I *Socialpædagogen* 17. nov. 2006 (nr. 23) skrev jeg - i forbindelse med min kommentar til en såkaldt TV-Dokumentar om "Børn i Ingenmandsland" (Nisra og Nidal) - blandt andet: "Måske er det længe siden *Socialpædagogen* har besøgt dårligt fungerende § 92 institutioner (Bofællesskaber) i Danmark".(?)

Det var ikke uden baggrund, at jeg skrev dette!

I dag behøver man blot sige fx "Strandvænget", så ved alle, hvad vi taler om.

Jeg ved ikke, om SL brugte midler til at (bliver ved med) at "forfølge" de jordanske børn i Jordan. Filmen må jo da have været kostbar at fremstille.

Måske, kære SL, skulle I/vi i højere grad, også, have holdt fingeren mere på pulsen i Danmark, og her medvirket til afdækning af de nu viste groteske

forhold på institutioner (dette kalder jeg de viste med vilje) i fædrelandet?

Men, - dette, set bagud, var vel ikke ligeså eksotisk eller hva'?

Når der er dårlige, uantageligt dårlige forhold på en del institutioner i Danmark, er dette strukturelt betinget.

Ledelse, supervision har de senere år (10-15) i alt for høj grad fjernet sig mere og mere fra græsrodsniveauet. Der har været (er) alt for svag ledelse tæt på brugerne på alt for mange institutioner!

Pædagoger som mangler, eller som laver alt muligt (og umuligt) andet end det primære... at skabe et venligt, imødekommende, lærende miljø, som kan rumme de børn/unge, man har med at gøre uanset, hvor krop-umulige de til tider kan blive/er.

Kan man ikke rumme beboernes skæve og evt. voldelige og på andre måder urimelige adfærd, ja så er ledelsesopgaven ikke løst!

Samtidig er det en ledelses-

opgave at se til, at der er rum (plads til) i organisationen, at medarbejdere, som har det svært, bliver hjulpet eller afskediget, hvis de ikke egner sig til opgaven.

Gennem årene er alt for mange blevet uddannet til pædagoger, selvom de ikke er egnede til jobbet.

Alt for mange har alt for længe sorteret alt for lempeligt, og herved gjort pågældende "ikke egnet som pædagog", og samfundet, en bjørnetjeneste.

Dette, naturligvis, i flinkhedens pæne navn.

Masser af undersøgelser har afdækket, at den stærkeste kultur i pædagogkredse, er/har været "støttekulturen".

Ordentligt pædagogisk livskvalitet for brugere og medarbejdere kan ikke skabes på sigt, hvis ikke også "produktionskulturen" sættes i højsædet.

På mange institutioner har de tungeste læs i alt for mange år, alt for mange steder været trukket af ikke særligt stærke uddannede pædagoger samt (især) af store grupper af uud-

dannet personale uden tilstrækkelig nærhed og støtte fra en ansvarlig ledelse.

Så la' nu vær' med at sparke nedad - her hvor pinlige tilstande afdækkes! Placere skylden der hvor den hører til ... hos ledelsen og de veluddannede og stærke pædagoger. Herfra skulle der være sagt fra for længe siden, mange steder.

Ansaret skal placeres hos ledelsen!

Jeg har arbejdet så mange år i for sorgen, at jeg, tydeligt, husker perioder og eksempler på, at medhjælper/uddannede gik imod daværende paradigmer (paradigmer som d.d. ville være uantagelige). De gik dengang, som flere steder også i dag, imod disse paradigmer til fordel for egne sunde og humane måder at omgås klienter/mennesker på!

Dette skal vi ikke glemme!

Lad vær at rette bager for smed i disse forhold!

(Læs fx (alle der ikke har læst bør læse): Edit Mandrup Rønn's bog "De Fattige I Ånden".

God læsning!

DEBAT

FRA WWW.SL.DK

Følgende er et uddrag af debatten om Strandvænget, som den er ført på forbundets hjemmeside.

Her kan medlemmerne kommentere den konkrete sag, men også debattere fremtiden: Hvordan kan socialpædagogerne sikre den faglige og menneskelige kvalitet i arbejdet på bostederne.

Nogle af de følgende indlæg er forkortet i den her bragte version, men de kan - sammen med en række andre indlæg - læses i fuld længde på www.sl.dk/strandvænget
Klik ind, læs med og deltag i debatten.

Obligatorisk supervision!

Af Mette Holme
Pædagog, Aastrup skole
(Modtaget 14.2.2007)

Jeg er målløs over de forhold mennesker der er dybt afhængige af andre udsættes for i udsendelsen fra Nyborg. Jeg kan slet ikke begribe hvordan det kan lade sig gøre. Jeg er stor tilhænger af supervision både faglig og personlig supervision og mener det bør være noget alle der arbejder med mennesker skal tilbydes. I vores arbejde bruger vi os selv hele tiden - og for at undgå at vi projekte-

re vores egne frustrationer over på dem vi skal hjælpe må vi løbende have supervision. Dette for at være faglige dygtige og få snakket misforståelser igennem både i forholdt til dem vi hjælper og vores kolleger. Jeg oplever at supervision kan være et redskab til at få løst mange misforståelser og være med til at gøre arbejdet med mennesker til en glæde. Det er vigtigt at kende sig selv og vide hvorfor man reagerer som man gør. Det er en tiltrængt nødvendighed

- Så kære SL kæmp for at supervision er obligatorisk på alle pædagogiske arbejdspladser.

Hvorfor blev der ikke grebet ind?

Af Helene S. Jensen
Socialpædagog
(Modtaget 15.2.2007)

Da jeg hørte om udsendelsen forberedte jeg mig på, at se noget som jeg ikke ville bryde mig om, men at det var så grelt havde jeg virkelig ikke forestillet mig. Det vi så var som at se de gamle centralinstitutioner som det var for mange år siden og jeg havde svært ved at tro at det var nutidigt. Det virkede som en afdeling, som var gået fuldstændig i stå og i selvsving og det var

DEBAT

FRA WWW.SL.DK

tydeligt, at det havde stået på i MANGE år uden at nogen som helst havde grebet ind.

Og her hjælper løn og normeringer ikke. Man skulle for LANG tid siden have taget fat i personalet og have snakket med dem om bl.a. menneskesyn, indlevelsevne, empati, kunnen og viden og fået dem med i en snak om hvordan de kunne være med til at afhjælpe de problemer, som der tydeligvis var.

Jeg undrer mig MEGET over, hvor den tidligere ledelse er henne i alt det her, da den nuværende forstander kun har været der i 2 år.

Jeg kan ud af denne side med indlæg osse forstå, at der har været nogle pædagoger fra Strandvænget, som har forsøgt at råbe SL op, men som ikke har fået den respons, som de har haft brug for. Det kunne jeg da godt tænke mig at vide noget mere om.

(Forkortet af red.)

Oplysninger ønskes

Af Birthe Bertz Thygesen
socialpædagog,
Bofællesskabet Agerbo
(Modtaget 15.2.2007)

Flere af debatindlæggene indeholder et ønske om at få oplyst: 'er det virkelig socialpædagoger vi ser fra Strandvænget'. Det er netop også dette spørgsmål, der er det store samtaleemne på min arbejdsplads. Jeg kan og vil ikke tro på at det er socialpædagoger, der udviser det menneskesyn som vi ser i optagelserne. Jeg har brug for, at SL undersøger det til bunds (for måske at gi' mig ro i sjælen). Det er helt ufatteligt, at personale bruger et så nedværdigende sprog overfor de udviklingshæmmede. Jeg fatter det simpelthen ikke.

Det er nu, at vi i SL skal stå sammen, og vise vores faglighed. Både overfor vores brugere,

pårørende og ikke mindst vores arbejdsgiver – både regionen og kommunen.

Jeg har altid været stolt af mit fag – og det vil jeg gerne blive ved med at være!

Respekten, der forsvandt

Af Lise MacMeeking
socialpædagog, Lindebjerg, Aarup
(Modtaget 15.2.2007)

Jeg er flov og pinligt berørt over 'mine' såkaldte kolleger. Jeg arbejder selv på et bosted for voksne udviklingshæmmede og er rystet over det, jeg så på tv. Det er ikke til at forstå, at det kan foregå i Danmark i dag. Den respekt, vi SL'ere har – og har brug for at øge – i samfundet, er 'bombet' tilbage 20 år eller mere. Det arbejde skal samles op igen og kæmpes for endnu engang, og her skal alle politisk korrekte SL'ere og fagforeningen på banen. Det er bare ærgerligt, at der skal sådan en sag til, før SL markerer sig tydeligt i medierne.

Jeg vil gerne være med til at formidle al det kvalitative i arbejdet, at få respekten tilbage fra beboere, pårørende, arbejdsgivere og andre interessenter. Vi skal videre herfra, husk at reflektere over egen praksis og bevis socialpædagogernes berettigelse.

Hvem vil påtage sig ansvaret?

Af Dorte Lomholt
Socialpædagog og teamleder, Bøenhederne, Møllehjemmet i Auning
(Modtaget 15.2.2007)

Udsendelsens titel 'Er du åndssvag', må helt klart henvise til alt andet, end beboerne på Strandvænget. Aldrig har vi socialpædagoger, indenfor de sidste 15

-20 år, som arbejder med de allersvageste borgere i samfundet, oplevet noget så skæmmende.

Hvad bilder de mennesker sig ind, som tillader sig at kalde sig pædagoger!

Egentlig kunne tanken om, at pædagoger burde have en autorisation, være meget nærliggende; det kunne i hvert fald afstedkomme, at man kunne fratage uddannede pædagoger, som praktiserer et sådant menneskesyn, retten til fremtidigt at kunne varetage jobs som sådan.

Answaret, ja hvem har det?

Helt grundlæggende har det enkelte menneske selv ansvaret for sine handlinger – det kan bare ikke tørres af på hverken ledelse, dårlige normeringer eller andet.

Det handler kort og godt om menneskesyn, evne til empati, kærlighed til dine medmennesker og så det at opføre sig ordentlig.

(Forkortet af red.)

Mudderkastning

Lissy Andreasen
Socialpædagog
(Modtaget 19.2.2007)

Jeg forstår ikke rigtig al denne mudderkastning. Er det ikke os som uddannet og fast personale der skal sætte vikarer ind i, hvordan vi arbejder? Vikaren bliver vel ikke meget bedre end det vi 'lærer' dem op til.

Jeg ser desuden frem til, at der bliver en overbygning på den pædagogiske uddannelse.

Pas på vore kolleger

Af Søren Rasmussen
Socialpædagog
(Modtaget 19.2.2007)

Søren, pædagog og stadig stolt af det. Jeg veksler mellem harme

og glæde, når jeg læser indlæggene på denne side. Først vækkes jeg af harme over, at ikke flere kolleger bakker op om de udbrændte kolleger, som bliver udstillet for åben skærm. Så glædes jeg alligevel over, at så mange af kollegerne bringer emnet op på et højere plan.

For hvad er det, der er sket. Den danske befolkning og deres valgte, kommunal, amt og lands politikere, får nøjagtigt hvad de har betalt for. Det er bare sørgeligt at det er de udviklingshæmmede det skal gå ud over før der bliver gjort noget. Der skal "lig" på bordet først.

Vi har her et område inden for specialpædagogikken, som i den grad er blevet udsultet i gennem mange år. Vi har de sidste fem-seks år set nedskæringer, som skyldes et stort forbrug på ventelister, medicin og fritvalgsordninger på sygehuseområdet. De udviklingshæmmede og deres vilkår har der ikke været stemmer i, så her har det været "ufarligt" at spare – og nu melder kommunerne ud med en ny besparelse på 600 millioner.

Nu er der kommet fokus på et af vores kerneområder, så lad os komme i gang med at fortælle befolkningen, under hvilke forhold de udviklingshæmmede må leve på nogle af vores arbejdspladser.

(Forkortet af red.)

Hvor er omsorgen til dem der giver omsorg?

Af Lisbet Hedegaard
Pædagog og psykoterapeut
(Modtaget 20.2.2007)

Jeg tror på, at pædagoger vælger at uddanne sig til pædagoger, fordi de ønsker at gøre en forskel og fordi de har et personligt overskud at dele ud af. Jeg bliver dybt berørt over at se kollegaer brænde ud og ladt i stikken.

Det kan godt være at nogen mangler faglighed. Jeg tror mere at personalegrupper i omsorgssektoren, trænger til blive forstået i, hvor slidsomt arbejdet er rent følelsesmæssigt.

Pædagoger er nødt til at arbejde med, hvad arbejdet gør ved dem.

Jeg ved, at for at holde sig levende og fordomsfri i arbejdet, skal man have mulighed for at komme af med og arbejde med, hvad de krænkelse, man er udsat for, gør ved en. Det er efter min overbevisning en ledelsesopgave, for ellers opstår risikoen for, at man kommer til at køre sine egne umødte behov og opkoblet vrede af på andre, og det er ikke godt for nogen.

Ledelse & uddannelse

Af Ulrik Hvolgaard
socialpædagog
(Modtaget 20.2.2007)

I forbindelse med kommunesammenlægningen er flere institutioner lagt sammen, hvilket har medført at flere institutioner skal ledes af den samme leder/ledelse. Det betyder jo en åbenlys mangel på ledelsens tilstedeværelse. Samtidig er det en kendsgerning det er svært at få besat de ledige stillinger. For nogle år siden hed det 'genopslag pga. af for få kvalificerede ansøgere...' og lignende. Området for udviklingshæmmede er lavstatusområde og hvis institutionen ligger lidt øde, er manglen på uddannet personale næsten total.

Mette Frederiksen fra soc. dem. fremsiger nu et mål som kan forbedre situationen på de ramte institutioner, nemlig min. 80% uddannet personale. Jeg har det da heller ikke fint med at have brugt 4-6 år på uddannelse og kurser og betalt adskillige tusinde kroner på faglig kontingent og så se flere områder blive erstattet af gratister og lomme-pædagoger. :)

(Forkortet af red.)

Fremtiden?

Af Britt Kristensen
og Tina Naldal Nielsen,
HB medlem og bestyrelsesmedlem Socialpædagogerne Østjylland
(Modtaget 20.2.2007)

I kølvandet på diskussionen om Strandvænget, og nu også Sjøelør, stiller vi alle automatisk os selv det spørgsmål: "Hvordan kunne det gå så galt?"

Det er der mange gisninger om – vi kan ikke ændre fortiden, men vi kan tage erfaringerne med os ind i fremtiden. Vi må alle tage ansvar for drejningen i vores velfærdssamfund og se os selv i øjnene – kan vi leve med den prioritering, vi i dag har på det sociale område?

Politikere, embedsmænd og andre fagfolk står i disse dage i kø med krav og forventninger til de offentlige tilbud. Dette kan vi som socialpædagoger kun glædes over, for det viser at der er en bevågenhed samt interesse for vores arbejde. Disse udtalelser håber vi bliver husket, når kommunerne fremover skal visitere borgere til offentlige tilbud, nemlig at man undersøger kvaliteten af tilbudet og ikke kun fokuserer på taksten. Ved at prioritere den faglige kvalitet i fremtidens tilbud sikrer vi, at den enkelte borger får præcis det tilbud der tilgodeser den enkeltes behov.

(Forkortet af red.)

Et synspunkt

Af Dorthe Espersen
Pædagog, Bofællesskabet
Søndertoften
(Modtaget 20.2.2007)

For 14 år siden arbejdede jeg på en af de store institutioner, jeg kan i mit hoved hurtigt fremkalde lydene og skrigene. Jeg genkender dog ikke den hjerteløshed og mangel på udnyttelse af ressourcer, vi de sidste dage har været vidne til.

Hvorfor det er gået så galt,

tror jeg meget enkelt kan udtrykkes på denne måde, at man går ind af en port til de store institutioner, og inden for denne port eksisterer der en verden, der ikke eksisterer udenfor. Posten kommer ikke til døren – den bliver lagt i en administrationsbygning. Der er ingen daglig flow igennem huset af mennesker udefra, for de har ikke noget at komme der efter. Det er en anden verden, så hvorfor skal nogen have interesse for denne verden.

Jeg er klar over at det er en særlig gruppe, der her er tale om, men i mit hoved handler det om at få opsplittet de store institutioner, porten hertil er alt for massiv. Beboerne skal ud i mindre boenheder, og vi skal ses på, af hinanden, af vores ledere og vores naboer.

Vi skal alle kunne tåle at se vore udviklingshæmmede medborgere.

Det årlige Handlemøde skal være omdrejningspunktet, hvor beboeren/værge, sagsbehandleren, pårørende og nærmeste samarbejdspartnere mødes og holder hinanden fast i aftaler, der udvikler den enkelte. Personalet skal have mulighed for et ordentlig efteruddannelsesforløb. Lederne skal på lederkurser.

Personalet skal turde sige fra over for handlinger, der etisk ikke er forsvarlige. Og vores politikere og embedsmænd skal tage henvendelser fra pædagoger alvorlig.

(Forkortet af red.)

Hvordan?

Af Hanne Aaberg Pedersen
socialpædagog, Hulegården
(Modtaget 25.2.2007)

Hvordan sikrer vi, vores faglighed udvikles og ikke afvikles?

Socialpædagogik i en ny tid

Af Kim Jørgensen
forstander, Ronæsbo
(Modtaget 26.2.2007)

Vi pædagoger er i en tid, hvor vi skal gøre rede for vores faglighed, vi skal kunne dokumentere vores værd så at sige. Når vi ser billeder fra Strandvænget, kan det være svært at forstå, at fagligheden er i højsædet i vores fag.

Måske er det på tide at sige fra, når vi bliver budt på urimelige arbejdsvilkår, kolleger, der ikke har den uddannelse, de skal have og så videre.

Men man spørger også sig selv: Er der nok forskning og udvikling inden for vores område. Hvordan sikrer vi os, at der hele tiden sker en målrettet forskning, som gør, at vi har den sidste nye viden at bruge i hverdagen. I dag er vi en del af vores velfærdssamfund, som har borgernes bevågenhed på lige fod med alle andre velfærdsydelser, der bliver udbudt.

At sige til og fra

Af Ingrid Kallehauge
merit-studerende, CVU Odense
(Modtaget 26.2.2007)

Det er selvfølgelig glædeligt, at der er mange pædagoger, der er stolte af deres arbejdsplads og deres pædagogiske arbejde, og derfor også gerne åbner dørene og inviterer indenfor.

Men jeg mener ligesom Kim Jørgensen, at når rammerne - økonomiske og ledelsesmæssige - er for ringe, og når brugerne er for krævende i forhold til stedets ressourcer, ja, så er det også på sin plads at sige fra.

Selv om man er pædagog må der være grænser for, hvad man kan og skal få til at lykkes.

Stoltheden i disse tilfælde må vel ligge i at sige fra og gøre opmærksom på forholdene hos de relevante instanser – også SL.

UDDANNELSESPRAKTIK

Hvad er det egentlig,

du går og laver?

Har du tjek på, hvorfor du gør, som du gør? Og kan du argumentere fagligt for de beslutninger, du træffer, når du er på arbejde? Måske. Men ser man på praktikuddannelsesplanerne på de pædagogiske praktiksteder, så mangler de faglig argumentation og beskrivelser. Det har konsekvenser for praktikanterne – men også for hele det pædagogisk felt, mener forsker

Af Karianne B. Blem, kab@sl.dk

Foto: Colourbox

Louise læser til pædagog. Snart skal hun ud i praktik, og det glæder hun sig til. Louise vil nemlig gerne blive klogere på, hvad det pædagogiske arbejde består i, og inden hun forlader seminariet for en periode, modtager hun en praktikuddannelsesplan fra praktikstedet.

Louise sætter sig til at læse det. Det er temmelig kortfattet. Omkring et par sider. Louise undrer sig.

I papiret står der ikke et ord om, hvad det pædagogiske arbejde egentlig går ud på. Der står godt nok, at personalet laver en hulens masse aktiviteter hver dag med beboerne på stedet. Men

der står ikke noget om, hvorfor de gør det, eller hvad der kommer ud af det. Og der står heller ikke en linje om, hvordan Louise i sin praktik kommer til at lære det, hun skal.

I stedet står der en hel del om, at Louise skal være robust og have en stærk personlighed og være i balance med sig selv psykisk og socialt. At hun skal være fleksibel og udadvendt. Desuden forventes det af Louise, at hun har sat sig ind i reglerne om magtanvendelse – underforstået der er tale om udadreagerende børn.

Da Louise har læst dokumentet, ved hun stadig ikke noget om, hvad arbejdet går ud på. Og det er ikke kun en ulempe for hende selv, og den start hun får på praktikken. De manglende faglige begrundelser er også en ulempe for samfundets anerkendelse af hele det pædagogiske felt.

Det mener Randi Andersen, der er cand. comm., lektor på Hindholm Socialpædagogiske Seminarium og ph.d.-forsker i praktik.

– Det pædagogiske felt har et legitimeringsproblem. Feltet står lavt i forhold til andre professioner, og den eneste måde at legitimere sit felt er at have en vidensbase, som er noget særligt. Ellers får det pædagogiske felt ikke anerkendelse og dermed heller ingen ressourcer tilført, siger hun.

Tavs viden

Randi Andersen har blandt andet undersøgt indholdet af praktikuddannelsesplanerne fra pædagogiske og sygeplejefaglige praktiksteder. Og undersøgelsen viser blandt andet, som i eksemplet med Louise, at planerne for de pædagogstuderende ofte indeholder flere krav til personlige kompetencer hos praktikanten – end beskrivelser af praktikstedets faglige viden og metoder. Og det er problematisk på flere måder, mener Randi Andersen.

– Den måde man normalt taler om faglighed på ude på en arbejdsplads, viser det faglige niveau på stedet. Og når man ikke har sin faglige argumentation i orden, er det et problem for legitimeringen af det pædagogiske felt, siger hun og fortsætter:

– Man kan gisne om, hvorvidt det er fordi, pædagogerne går rundt med en "tavs viden". Hvis de ved, hvad de laver, er det jo ikke problematisk for selve det pædagogiske arbejde og brugerne, men det er stadig et problem for de studerende og et problem i forhold til at få økonomiske ressourcer og anerkendelse fra samfundet.

– Men det kan jo også være fordi, pædagogerne ikke reflekterer over, hvad de går og laver, at de ikke har en faglig begrundelse for deres arbejde eller at de har svært ved at forklare, hvad det vil sige at være pædagog, siger Randi Andersen.

– Men praktikstedet er en uddannelsesinstitution, der bør fortælle, hvad man kan lære der og ikke, hvad man skal kunne for at være der. For den studerende er det problematisk, fordi praktikuddannelsesplanen på den måde ikke er et redskab til den studerende, så hun kan forberede sig på

praktikken. Og kravene om at den studerende skal være moden og robust, er urimelige, når man som studerende kan komme direkte fra gymnasiet ind på seminariet.

Spænder ben for sig selv

I undersøgelsen sammenligner Randi Andersen uddannelsesbeskrivelser fra det pædagogiske område med sygeplejeområdet. Og her er der markant forskel:

– Sygeplejerskernes praktikuddannelsesplaner er på et langt højere niveau i forhold til deres selvforståelse. På deres felt eksisterer et klart hierarki i forhold til lægerne. De skal kunne dokumentere alt, hvad de laver. Pædagogerne arbejder ikke i hierarkier og har ligeværdighed som værdi. De tager den værdi med ind i beskrivelsen af deres arbejde. Og derfor tillader de sig ikke at bruge faglige begreber, som blandt andre medhjælperne på arbejdspladserne ikke forstår. Dermed bliver pædagogernes arbejde ikke gjort til noget særligt, og det er et problem i forhold til den faglige udvikling. Ligeværdighed som værdi er ikke dårligt, men det spænder ben for det pædagogiske felt, understreger Randi Andersen.

I hendes undersøgelse markerer socialpædagogiske praktiksteder sig ofte ved at have en tydelig beskrivelse af arbejdspladsens målgruppe. Men de færreste har beskrivelser af det pædagogiske arbejde.

– De skriver om alle de aktiviteter, de laver med brugerne. For eksempel gåture. Men de skriver ikke, hvorfor de gør det. De rider på heste, men de skriver ikke, hvad brugerne kan udvikle ved at ride på heste, eller hvad det er pædagogerne træner med brugerne, når de spiser sammen med dem, fortæller Randi Andersen.

– Og så får den studerende ikke en fornemmelse af, hvad arbejdet går ud på. I første omgang be-

Fakta om praktikuddannelsesplaner

Praktikuddannelsesplaner er ikke obligatoriske. Men i den bekendtgørelse til den ny pædagoguddannelse, som har været til sendt til høring i januar, gøres praktikuddannelsesplaner fremover obligatoriske. I udkastet står der blandt andet:

§ 15. Praktikstedet udarbejder, inden for rammerne af bilag 7, en praktikuddannelsesplan, jf. stk. 2-4. Praktikuddannelsesplanen kan udarbejdes i samarbejde med uddannelsesinstitutionen.

Stk. 2. Før praktikperioden anvendes praktikuddannelsesplanen til beskrivelse af praktikstedets mål, krav og forventninger til den studerendes uddannelsesmæssige udbytte af praktikken. Som tillæg til praktikuddannelsesplanen udarbejdes materiale om praktikstedet, herunder om formål, karakteristik af brugergruppe, specialiseringsmuligheder og arbejdsmetoder.

Kilde: www.uvm.dk

tyder det, at den studerende får en dårlig start på sin praktikperiode. I anden omgang betyder det, at de kommer ud til et sted med "tavs viden", hvor de nok skal lære at begå sig, men hvor de egentlig ikke bagefter kan beskrive den pædagogiske faglighed. Og så føres kulturen videre.

Gang i diskussionerne

– Praktikuddannelsesplaner bør indeholde et afsnit om mål, metoder og redskaber. For eksempel med faglige begrundelser for aktiviteter som blandt andet svømning, byture eller madlavning. Og så bør planen også indeholde en beskrivelse af, hvordan den studerende kommer til at lære det, vedkommende skal: For eksempel hvilke former

for viden og færdigheder har vi, der kan bidrage til læring, er der sat tid sat af til vejledning. Derfor skal praktikstederne til i højere grad at tænke på sig selv som en uddannelsesinstitution og dermed fortælle de studerende, hvad de kan tilbyde at lære dem, mener Randi Andersen. Og måden det skal gøres på er, ifølge hende, at få gang i de faglige diskussioner ude på arbejdspladserne.

– Lige så vel som pædagoger snakker om, hvad brugerne skal have til morgenmad, skal de snakke om, hvorfor de gør, som de gør, så de sørger for at få afpudset deres faglighed hver dag. Dermed kan vi andre se, at pædagoger ved, hvad de kan, og at de kan noget, vi andre ikke kan, siger hun. ■

UDDANNELSESPRAKTIK

Svar skyldig

En dag gik det op for socialpædagog Susanne Skovholm Olsen, at hun egentlig ikke vidste, hvad hun skulle svare, når en praktikant spurgte om, hvilke pædagogiske metoder hun brugte i sit arbejde. Derfor satte hun gang i de faglige diskussioner på sin arbejdsplads. Og det har blandt andet ændret samværet med beboerne

Det var en kollega, der første gang fik Susanne Skovholm Olsens til at tænke nærmere over fagligheden på arbejdspladsen. "Hvilke metoder bruger vi egentlig her i huset", spurgte kollegaen ironisk. Og Susanne Skovholm Olsen blev hende svar skyldig.

Anden gang var, da hun var på praktikvejlederkursus. På kurset talte deltagerne om deres måde at arbejde på og satte navne på de pædagogiske metoder, de brugte. Men ikke Susanne Skovholm Olsen.

– Der blev det tydeligt for mig, at jeg ville få problemer fremover, når vi fik en praktikant, for jeg ville ikke kunne svare praktikanten på, hvilke pædagogiske metoder vi brugte. Og det tog jeg til mig, for vi har ikke været bevidste nok om vores faglige kunnen og vores rolle. Vi har manglet dialogen om det i det daglige, forklarer hun.

Og det afspejler sig også i stedets praktikuddannelsesplan for praktikanter. I den står der nemlig ikke noget om det pædagogiske arbejde, som personalet laver, fortæller Susanne Skovholm Olsen.

Så da kurset var slut, tog hun tilbage til døgnboligen i Fakse Ladeplads, hvor hun arbejder som socialpædagog for stedets fysisk og psykisk udviklingshæmmede voksne. Og på et personalemøde kort efter satte hun resten af personalegruppen på en opgave.

– De fik alle 14 dage til hver især at gøre rede for, hvilke pædagogiske redskaber de bruger, sætte ord på deres handlinger og hvorfor de gør, som de

gør. Og så skulle de beskrive det værdigrundlag, de arbejder ud fra, fortæller Susanne Skovholm Olsen og tilføjer, at kollegerne reagerede meget positivt på opgaven.

På det efterfølgende personalemøde tog de snakken op igen, og i dag – en måneds tid senere – begynder der, ifølge Susanne Skovholm Olsen, at komme større bevidsthed om fagligheden ind i personalegruppen.

– Til en vis grad er det tilfældigt, hvordan vi arbejder med de enkelte mennesker. Vi er forskellige personligheder, når vi kommer på arbejde. Og det skal vi have lov til at være, men vi har forskellige holdninger til for eksempel medbestemmelse. Og det betyder, at beboerne kan blive frustrerede, når der er kommet en ny på vagt, siger hun.

– Og det har ikke været til beboernes bedste, at vi arbejder på den måde, erkender hun.

Personalet har blandt andet været usikre på, hvordan de har skullet tackle en bestemt beboers adfærd.

– Adfærden har ramt os på vores person, så vi har været nødt til at sætte os ned og tale om, hvilke tiltag vi skal lave i forhold til hende. Og det har vi ikke gjort tilstrækkeligt før, fortæller Susanne Skovholm Olsen.

Af med magten

Alligevel mener hun ikke, at hun eller hendes kolleger er dårlige pædagoger.

– Vi går og gør det rigtige langt hen ad vejen, og vi reflekterer da også hver især en del over vores handlinger. Men det er først nu, at vi er begyndt at tale åbent om det. Da vi startede, kunne ingen sætte ord på det, men i løbet af et par møder, er det kommet. Så nu har vi taget hul på det og har fået gjort nogle begreber synlige, forklarer Susanne Skovholm Olsen. Og der er allerede en forskel at spore på døgnboligen i Fakse Ladeplads.

– Jeg oplever, at vi har fået et andet samvær med beboerne, og vi får hen ad vejen et mere positivt syn på dem. For eksempel har vi drøftet begrebet medbestemmelse, og det er allerede nu synligt i samværet og kommunikationsformen, at vi er blevet mere ydmyge i nogle situationer – hvor vi førhen var for hurtige til at gribe ind. Måske på grund af faglig usikkerhed, indrømmer Susanne Skovholm Olsen.

– Vi har skullet give slip på noget "magt", så vi nu fylder mindre og lader beboerne fylde mere, siger hun og understreger, at arbejdet med at blive bevidste om fagligheden langt fra er slut.

– Vi har hver især et stort ansvar for at gøre en indsats, så vi kommer videre. Vi skal fortsætte med at drøfte vores handlinger her i huset. For mange sidder arbejdet bare på ryggen, så man ikke tænker så meget på det. Men jeg tror, det er sundt at stoppe op en gang imellem og se på det, vi gør, siger hun. Og praktikuddannelsesplanen – den skal Susanne Skovholm Olsen og resten af personalet også til at skrive om.

NOTER

Ansatte propper sig med piller

Ansatte på plejehjem og døgninstitution har ikke alene Danmarksrekord i lægebesøg og hospitalsindlæggelser, de køber også mere end dobbelt så meget receptpligtigt medicin som gennemsnitsdanskere, viser en endnu ikke offentliggjort undersøgelse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Samtidig kommer omsorgsarbejderne ind på en førsteplads i forbruget af antidepressiv medicin, skriver Ugebrevet A4.

Ifølge professor Tage Søndergaard Kristensen, Arbejdsmiljøinstituttet i København, viser undersøgelsen, at der er et meget dårligt arbejdsmiljø blandt de ansatte i omsorgssektoren.

– Det er nødvendigt at tage de her tal meget alvorligt. Der er store problemer med de offentligt ansattes arbejdsmiljø, og hvis vi ikke får gjort noget ved det, kan det gå helt galt, siger han

Imp

Besparelser udskudt

Københavns Kommune havde allerede sat millionbesparelserne på 16 københavnske døgninstitutioner på dagsordenen, men så kom der i to dokumentarprogrammer på TV2 pludselig fokus på udviklingshæmmede og de forhold, som de lever under. Resultat: Besparelserne er indtil videre sat i bero.

Det drejer sig om besparelser på 10 millioner kroner, som ville berøre 230 fortrinsvis psykisk handicappede. Københavns Kommune har i en mail meddelt forstanderne, at besparelserne er stillet i bero.

Imp

Rettelse til link

I Socialpædagogen nummer 4, side 18 har sætternissen været på spil i noten "Projekt mod overgreb på vej". Det rigtige link er www.spesoc.dk/wm141977

Kl

Socialt ansvar vinder frem

En analyse fra Zaperas vikarbureauet Adecco viser, at den stigende mangel på arbejdskraft får flere og flere virksomheder til at nedfælde en klar social ansvarlighedspolitik om at ville ansætte flere handicappede, ældre og indvandrere, skriver Jyllands Posten. 72 procent af virksomhederne har reelt brugt politikken til at tage et socialt ansvar ved ansættelser.

Imp

Handicappede har det svært i Guds hus

Folketingets Ombudsmand kritiserer i en rapport Holmens Kirke i København for at være svært tilgængelig for handicappede og frygter, at de samme forhold gør sig gældende i en stor del af landets kirker. Manglende handicap-parkering, løse kørestolsramper og dårlige toiletfaciliteter hører til de mest centrale kritikpunkter i rapporten, skriver Jyllands Posten.

Imp

PROSTITUTION

I Socialpædagogen nr. 3/07 (www.socialpædagogen.dk) skrev vi om, at Københavns Kommune har forbudt sine medarbejdere at hjælpe de handicappede med at kontakte prostituerede. I dette nummer ser vi på, hvordan de politiske partier i Folketinget opfatter prostitution, og hvad de mener om at kriminalisere de kunder, som køber sex. Desuden bringer vi et interview med en tidligere prostitueret, der følte sig som den lykkelige luder.

Købesex skal ikke forbydes

Selv om mange prostituerede får både psykiske, sociale og helbredsmæssige problemer på grund af prostitution, vil ingen partier i Folketinget gøre det kriminelt at købe sex. De prostituerede skal i stedet hjælpes over satspuljen

Af Lone Marie Pedersen, lm@sl.dk

Overalt bliver der købt sex. Bag gardinerne i et landliggende hus, i massageklinikker og på gaden. Når EU-Parlamentet en gang om måneden flytter fra Strasbourg til Bruxelles og tilbage igen, så følger ikke blot store metalcontainere med masser af papir, cirka 3.000 politikere, embedsmænd og journalister, men også en stor gruppe prostituerede flytter med, frem og tilbage. Det sidste er faldet en svensk EU-politiker for brystet. Hun har påpeget, at det er uacceptabelt, at der ved EU-Parlamentet tilsyneladende er et stort forbrug af købesex.

At det er en svensk politiker, der har rejst problemet, er måske ikke tilfældigt. I Sverige har der været en politisk og folkelig debat, som betød, at det blev forbudt at købe sex. Udgangspunktet for den svenske debat var, at prostitution blev kædet sammen med vold og undertrykkelse af kvinderne.

Samme holdning til prostitution er der ikke i Danmark.

Her har der aldrig været en offentlig debat om, hvorvidt købesex skal kriminaliseres. Og der har aldrig været fremsat forslag i Folketinget om at kriminalisere kunderne.

På partiernes hjemmeside fremgår det, at det kun er Kristendemokraterne, som vil have det gjort kriminelt at købe sex. Hvorimod alle partier i Folketinget, fra venstre mod højre, siger nej – dog med forskellige begrundelser – til at kriminalisere kunderne.

Dog er det ikke alle partier internt, der er enig. Blandt andet er der hos De Radikale med Lone Dybkjær i spidsen flere medlemmer, der ønsker at kriminalisere kunderne.

Et socialt problem

Prostitution har ofte været diskuteret i Folketingsalen. Politikernes udgangspunkt har altid været at se prostitution som et socialt problem. Adskillige undersøgelser viser, at der er store negative helbredsmæssige og sociale konsekvenser ved at være prostitueret. Uanset partifarve er alle partier i Folketinget enige om, at de prostituerede – eller nogle af dem – har sociale problemer, som de skal have hjælp til.

Den holdning er senest kommet til udtryk i den nuværende regerings oplæg "Et andet liv", hvor der over en fire-årig periode fra 2005-2008 er afsat 45,8 millioner kroner af statspuljen. Pengene skal

Hvem køber sex

I 2005 kom den første danske undersøgelse nogensinde af prostitutionskunder: "Det skal ikke bare være krop mod krop-oplevelse – en sociologisk undersøgelse af prostitutionskunder" af Claus Lautrup. Undersøgelsen viser, at den typiske sexkunde ikke findes. Det er nemlig ikke – som myterne ellers ofte fortæller – den enlige mand, der har svært ved at få fat i en kæreste og derfor må opsøge prostituerede for at få taget trykket af.

Omkring 14 procent af alle danske mænd køber sex, og de kommer fra alle samfundslag. Og deres grunde til at bruge prostituerede er meget forskellige. 60 procent af kunderne svarer, at de har gjort det, fordi det skulle prøves af. De fleste køber det, man med et ikke særligt præcis begreb kan kalde almindelig sex, mens de mere specifikke ønsker som eksempelvis sado-masochisme er sjældne. I den specielle afdeling er ønsket oftest at købe en dominerende part.

Undersøgelsen fortæller også, hvilken sammenhæng, der er mellem at gå til prostituerede og mændenes erhverv og civilstatus. Inden for de seneste 12 måneder, inden spørgeskemaet blev udfyldt, havde cirka hver tredje samboende mand, hver fjerde gifte mand, 17 procent enlige og lidt færre af dem, der bor hos deres forældre, købt regelmæssig sex. Tendensen i forhold til civilstand og regelmæssige sexkøb forstærkes, når der tages højde for antal af sexkøb i alt. Det vil sige, at flest

gifte og samboende mænd har erfaringer med at købe sex. (s. 11 i rapporten)
Mens mange prostituerede skammer sig over deres erhverv og ofte skjuler deres prostitution over for familie, venner og det omgivende samfund, synes det ikke at være tilfældet med mændene. Her svarer 62 procent i undersøgelsen, at de har talt med andre om deres sexkøb.

hjælpe de prostituerede til en bedre tilværelse og forebygge prostitution blandt udsatte unge.

Undersøgelser viser, at der minimum var 3.750 voksne prostituerede i Danmark i 2004. Men tallet er meget usikkert, idet undersøgelserne blandt andet ikke omfatter personer, der prostituerer sig på internettet.

Voksne prostituerede arbejder ifølge undersøgelser især på:

- Massageklinikker (udgør 66 procent).
- Gaden.
- Som escort, hvor den prostituerede kommer til kundens hjem.
- På barer.
- Privat (modtager kunden i eget hjem.).

Pengene fra satspuljen skal især bruges til opsøgende arbejde blandt prostituerede, og til rådgivningsteams i Århus, Odense og København. Desuden skal der gøres en særlig indsats for udsatte unge mellem 15-18 år. Undersøgelser viser, at det især er udsatte unge, der bliver prostituerede.

Men modsat hvad man ofte kan få indtryk af i medierne, er det absolut ikke mange unge, der sælger sex. Det er temmelig ualmindeligt, viser undersøgelser. Kun mellem 1-2 procent.

De prostituerede

Når Folketingspolitikere har valgt at debattere prostitution ud fra, at det er en socialt problem, som der skal gøres noget ved, bygger det på flere undersøgelser og mange års erfaring i socialt arbejde, som viser, at mange prostituerede har sociale og personlige problemer, som de skal have hjælp til.

Undersøgelserne viser, at de fleste begynder at prostituere sig for at tjene penge. Mange af dem har en socialt belastet baggrund, er ofte uden uddannelse og har kun gennemført den almindelige folkeskole. Mange af dem er enlige forsørgere. En

overvægt af de prostituerede har været udsat for seksuelle krænkelser eller anden massiv omsorgssvigt i deres barndom.

Mange af de prostituerede oplever, at de bliver socialt isoleret og er ensomme. De fortæller ikke nogen, at de er prostituerede. Og de trækker sig tilbage fra familie og venner, fordi de får sværere og sværere ved at skjule deres dobbeltliv.

De har også sundhedsmæssige gener af arbejdet som prostitueret. De har for eksempel smerter ved samleje, svie ved vandladning, udflåd, kløe, irritation og hudløshed.

Og de psykiske problemer viser sig blandt andet ved, at de har et lavt selvværd, at de bliver udsat for vold og voldtægt, mister sexlysten og har følelsesmæssige problemer som betyder, at de ikke kan opnå eller fastholde nær kontakt til andre mennesker.

Ikke dig min datter

Socialminister Eva Kjer Hansen(V) sagde, da hun fremlagde regeringens handlingsplan, som skal hjælpe de prostituerede:

– Jeg ønsker at give de prostituerede mulighed for at træffe nogle valg, som kan give dem et bedre liv, og jeg ønsker at forebygge, at sårbare unge ender i et liv, som ingen af os ønsker for vores børn.

Socialministeren mener, at hun bedst hjælper de prostituerede ved sociale foranstaltninger og ikke ved at forbyde købesex.

– Jeg tror nemlig ikke på, at forbud er en farbar vej. Det vil blot betyde, at de prostituerede vil blive endnu mere isolerede og udsatte, end de allerede er.

Og socialministeren har i hvert fald indtil videre Folketingets opbakning til, at det ikke nytter med et forbud mod købesex, men at de prostituerede bedst hjælpes over sociallovgivning og med støtte fra satspuljen.

PROSTITUTION

Det begyndte i swinger-miljøet. Derefter startede hun som prostitueret og var god til det. Tjente mange penge. Manden var chauffør på hendes job

Jeg var den lykkelige luder

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk

Henriette følte sig vældig, vældig lykkelig. Og takkede mange gange for, at hun var havnet på rette hylde.

– Og så fik jeg en masse penge for det. Fik en masse god sex.

Tanken om at blive prostitueret strejfede hende første gang, da hun blev skilt fra børnenes far. Økonomien som enlig mor til to skolesøgende børn var stram, selv om hun havde natarbejde på fuld tid.

Hun tog dog først springet, da hun havde fået en ny kæreste. De talte om muligheden og begyndte at lege lidt med tanken om, hvad hun kunne tjene, og hvad de kunne købe af rejser og andre ting.

Og så var hun i gang som prostitueret.

Henriette kendte til sex med mange forskellige mænd fra swinger-miljøet, så tanken var ikke så fremmed. Og hun var god til det.

Hun annoncerede i Ekstra Bladet, og kæresten blev hendes chauffør. Når hun var inde på kundens bopæl, ventede han udenfor i bilen med en kande termokaffe og læste avisen. Hun havde kunder i weekenden og først på aftenen, inden hun mødte på sit sædvanlige natarbejde.

Det var en lykkelige periode for Henriette. Hun blev feteret, fik en masse komplimenter og mange penge.

– Hold da op, hvor må jeg være dejlig, siden de betaler penge for mig. Det var hurtige og nemme penge. Jeg følte, jeg styrede det hele. Og min kæreste syntes også, det var godt. Vi rejste på ferie flere gange om året og forkælede os selv i hverdagen med alle de ting, vi havde råd til at købe.

Min lille hemmelighed

Ingen kendte til Henriettes liv som prostitueret.

Efter et par år kunne hun ikke bære hemmeligheden længere og betroede sig først til én veninde, senere flere. De var forstående, men fattede det alligevel ikke: "Hvordan kan du gøre det?"

FOTO: COLOURBOX

– Det kunne jeg jo sagtens, for jeg var lykkelig. Men der skete alligevel noget med hende.

Hun var ved at ændre sig, kunne hun mærke. Fjernede sig mere og mere fra det sociale liv med veninderne og med sin familie. Havde efterhånden svært ved at opnå tætte og nære forhold. Og det intime liv mellem hende og kæresten var ved at glide bort.

– Vores forhold endte, da han gik ud og var mig utro.

– Man kan selvfølgelig heller ikke leve i et forhold, hvor ægtefællen kører kæresten ud til kunder. Det er jo ikke normalt at kunne acceptere, at ens kone går ud og prostituerer sig.

Hun var igen alene.

Og denne gang var hun blevet afhængig af pengene. Efter fire år som prostitueret, kunne hun ikke bare skrue ned for det økonomiske blus. Hun havde bundet sig for en masse udgifter, som skulle betales.

– Jeg sad i en økonomisk skrue, og var ikke længere prostitueret af egen fri vilje.

Hun arbejdede på massageklinik og havde det ikke godt med sig selv.

Efter nogle år greb en veninde fat i hende.

– Hun spurgte mig: "Henriette, hvor er du egentlig henne, når du er sammen med en kunde? Inden i dig selv? Eller udenfor?"

– Det var en lammer for mig. Jeg kunne nemlig slet ikke mærke mig selv. Kunne ikke mærke følelser.

Samtalen foregik fra massageklinikens telefon.

– Jeg sad længe bagefter og var chokeret, for jeg kunne slet ikke mærke min krop.

Den oplevelse satte noget i gang. Med hjælp fra veninden kom hun på en uges kursus, hvor hun lærte lidt om sig selv.

Det havde nogle gange undret Henriette, hvorfor det faldt hende så let uden videre at starte som prostitueret og oven i købet være så god til det, at hun kunne tjene mange penge.

Kurset betød, at hun begyndte at spole tilbage i barndommen. Hun havde været et svigtet og ensomt barn. Blev kun set og accepteret, når hun dækkede sin mors behov. Henriettes egne følelser kendte hun ikke.

– Jeg havde lært at dække andres behov for at kunne opnå accept og anerkendelse. Sådan er det jo også som prostitueret.

Afhængig af suset

Hendes børn var 21 og 18 år, da hun besluttede sig for at fortælle dem om sit dobbeltliv. Hun var bange for, at de skulle få det at vide ad omveje. Eller at hun døde på jobbet.

– Jeg havde lært mine børn, at de skulle sige sandheden, og det kunne jeg ikke engang selv leve op til.

– Først sagde jeg det til min datter på 21 år. Hun smilede. Hun vidste det godt. Havde set mit frække undertøj og set små sedler med tekst til

annoncer. Hun tænkte, at jeg så lykkelig ud, og så længe jeg gjorde det, var det fint for hende.

– Min søn blev overrasket og chokeret. Han sagde tak, fordi jeg havde sagt det, så han ikke skulle høre det fra andre. Men han ville ikke vide noget fra mit liv som prostitueret.

Selv om Henriette havde besluttet sig for at holde op, samtidig med, at hun sagde det til sine børn, så fortsatte hun alligevel som prostitueret.

– Jeg var bange for, at jeg ikke kunne stoppe. Ikke kun på grund af økonomien. Men jeg var blevet afhængig af suset: Hvor mange penge kan jeg tjene denne gang. Og afhængig af at blive bekræftet gennem min seksualitet. Mit selvværd fik jeg gennem en mand, der havde betalt for mig.

– Men jeg var ikke længere den lykkelige luder. Det er ikke ligeværdigt at blive eksponeret på en måde, hvor der ikke er fælles intimitet eller fælles lyst. Der kommer en kunde og køber mig. Det er det, det er.

– Det efterlod et tomrum, og efterhånden var prisen blevet for høj.

Festen var slut

Endelig besluttede Henriette sig for at holde op. Hun ville bevare den nære kontakt til sine børn, og hun ville leve et almindeligt liv med en sød kæreste.

– Det var umuligt for mig at finde en ordentlig kæreste, fordi jeg hele tiden eksponerede mig gennem min seksualitet.

Henriette satte en dato for, hvornår hun skulle holde op.

Den dag gik hun til aftengudstjeneste i Vor Frue Kirke og tændte et lys for sig selv.

– Jeg knælede for første gang i mit liv ved alteret og lovede, at jeg ville være tro mod mig selv. Og jeg bad om styrke og kraft til at standse.

Tiden, der fulgte, var forfærdelig.

Henriette blev dårlig både fysisk og psykisk. Hun havde mareridt. Følte tomhed. Ensomhed. Fik tilbageblik til dårlige oplevelser.

– Jeg syntes ellers ikke, at jeg som prostitueret havde oplevet noget ubehageligt. Men nu væltede de dårlige oplevelser ud af væggene. Hver gang jeg var med bussen, tænkte jeg "Der har jeg været. Der har jeg været". Over hele byen havde jeg haft kunder. Jeg kunne ikke holde lugt af mænd ud. Jeg drømte om, at der var huller i min hud. Andre gange, at jeg trak glas ud af huden.

Det er halvandet år siden, hun stoppede som prostitueret. Hun har det bedre i dag.

– Men jeg skal stadig arbejde med mine mønstre og med at mærke mig selv. Være mig selv uden at eksponere mig seksuelt.

Hun ved i dag, at hun alligevel ikke var en lykkelig luder.

Findes hun?

Henriette grunder nogen tid over spørgsmålet. – Det kan godt være, hun findes. Det kan også være et stort selvbedrag.

– Jeg knælede for første gang i mit liv ved alteret og lovede, at jeg ville være tro mod mig selv. Og jeg bad om styrke og kraft til at standse.

Henriette

Personen optræder under pseudonym. Hendes rigtige navn er redaktionen bekendt.

Henriette er aktiv i selvhjælpsgruppen Svanerne (tlf. 2814 6328). Henriette holder i dag foredrag om prostitution.

UDVIKLINGSHÆMMET

Tvangsfjernet baby hjem igen

Først blev babyen fjernet, nu er hun hjemme igen, mens kommunen undersøger om forældrene kan passe babyen

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk

Seerne på TV2 kunne den 11. februar følge med i, hvordan Frederiksværk-Hundested Kommune tvangsfjernede Diana og Alan Carlsens nyfødte baby, fordi moren er udviklingshæmmet. Nu har kommunen imidlertid fået kolde fødder og har tilbudt familien et ophold på en familieinstitution. Det har forældrene sagt ja til, og formålet med opholdet er at afklare, om de er i stand til at passe deres datter.

Forældrene henvendte sig flere måneder før fødslen til socialforvaltningen for at få støtte

og opbakning. I forvejen har Alan Carlsen fra et tidligere ægteskab to børn, som han har almindelig samkvemsret med, og Diana har en søn på 11 år, som hun fik tvangsfjernet ved fødslen. Hun ser ofte drengen.

Frederiksværk-Humblebæk Kommune besluttede uden at have undersøgt forældrenes evne til at tage sig af datteren – den såkaldte §50-vurdering – at barnet skulle fjernes. I modsat fald skulle forældrene tage et tre måneders ophold på en familieinstitution i Brovst i Nordjylland, så man her kunne afklare

forældreevnen. Det måtte Diana og Alan takke nej til, da det ville betyde, at Alan ikke kunne se sine to andre børn, eller Diana sin søn. Alan ville også være nød til at opsig sit arbejde.

LEV satte deres advokat på sagen, fordi organisationen mener, at alle – uanset handicap – har krav på en grundig og ordentlig sagsbehandling. Advokaten har sendt en klage over sagsbehandlingen til Ankestyrelsen.

YTRINGSFRIHED

Ansatte tør ikke kritisere

Hver anden offentligt ansatte er bange for at udtale sig kritisk om arbejdspladsen til medier eller på offentlige møder. Fagforeninger ønsker bedre beskyttelse

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Jeg vil ikke stå offentligt frem med min kritik, for jeg vil ikke have ballade.

Sådan lyder meldingen af og til, når journalister taler med socialpædagoger og andre offentligt ansatte.

I kølvandet på de skjulte optagelser fra Strandvænget er det gang på gang slået fast, at den enkelte har et ansvar for at sige fra, men hver anden offentligt ansatte er bange for at udtale sig om deres arbejdsplads til offentlige møder eller i medierne. Og en tredjedel af dem, der alligevel har gjort det, har oplevet negative konsekvenser som fyring, advarsler eller "kammeratlige samtaler" med chefen.

Det viser en måling blandt 2.700 offentligt ansatte, som hovedorganisationen FTF har foretaget i oktober 2006.

– Vi oplever også, at vores medlemmer er bange for at udtale sig – det gælder både for menige og for lederne. De er nervøse for, at det skal få ne-

gative konsekvenser, hvor den ultimative jo er at miste jobbet, siger Socialpædagogernes formand, Kirsten Nissen.

I lighed med formandskollegerne i blandt andet Fag Og Arbejde (FOA), Dansk Socialrådgiverforening og Dansk Sygeplejeråd mener Kirsten Nissen derfor, at der bør ydes en bedre beskyttelse til de medarbejdere, der går offentligt ud med kritik:

– Der bør være en reel tryghed for, at folk som udtaler sig kritisk ikke bliver mødt med negative sanktioner. En løsning kan være omvendt bevisbyrde, så det er op til arbejdsgiveren at bevise, at for eksempel en fyringssag ikke er opstået som konsekvens af negativ kritik, siger Kirsten Nissen.

Når det gælder lovgivningen, er der ingen tvivl om, at offentligt ansatte har ret til at kritisere arbejdspladsen offentligt, så længe de ikke kommer med åbenbart urigtige oplysninger, overtræder tavshedspligten eller udtaler sig i urimelig grov form.

Ugbrevet A4 har gennemgået betænkninger og vejledninger på området, og konkluderer blandt andet, at der er særligt vidtgående adgang til at udtale sig om ressourcemæssige spørgsmål, og at der ikke kan stilles krav om, at den ansatte forinden skal have foretaget interne underretninger af sin arbejdsgiver.

DEBAT

På vej mod mennesket...?

Af Peter Schulz, medarbejder
i botilbuddet Kragelund
(Modtaget d. 23.2.2007)

Jeg undrer mig lidt over den kritik, som Tina Hansen giver udtryk for i forhold til beskrivelsen af sygehuspsykiatrien i *Socialpædagogen* nr. 3 2007. I indlægget nævner hun, at fremstillingen af sygehuspsykiatrien er for ensidig og retter kritikken med fagbladet som ifølge Tina er med til at holde "fordomme i live".

Jeg skal undlade at komme med bud på vores fagblads motiver for at udgive debatindlæg, men vil nøjes med at præsentere egne erfaringer og synspunkter.

Jeg arbejder som pædagog i et socialpsykiatrisk botilbud, hvor vi netop har afsluttet en undersøgelse af, hvad beboerne oplever som behandling/god behandling. Nogle beboere giver udtryk for at behandlingen i sygehuspsykiatrien kun består af medicin.

Jeg ved godt, at den primære

opgave i sygehuspsykiatrien adskiller sig væsentligt fra opgaven i socialpsykiatrien – men udsagn fra beboere som "når jeg henvender mig til personalet i sygehuspsykiatrien får jeg tilbudt en pille... men jeg har mere brug for en samtale" giver stof til eftertanke... Et andet beboerudsagn fra vores undersøgelse var "jeg oplever, at jeg først bliver mødt som en diagnose og derefter som et menneske". Begge udsagn berettiger naturligvis ikke til en konklusion af sygehuspsykiatrien som værende kold eller på anden måde negativ, men det giver alligevel anledning til yderligere refleksion.

Der er vel næppe nogen fagpersoner som ikke har visioner om at arbejde med "det hele menneske", men det spændende er, hvordan det kommer til udtryk.

Jeg arbejder et sted, hvor vi er tværfagligt sammensat, hvilket de fleste om ikke alle socialpsykiatriske botilbud i øvrigt er.

Jeg er overbevist om, at denne sammensætning netop er med

til at bidrage til et nuanceret billede af hvilke mennesker, vi står overfor, og hvordan arbejdet kan anskues, planlægges og udføres. Arbejdet tager afsæt i vores værdigrundlag, som eksempelvis at vi gennem samvær og anerkendende kommunikation med beboeren søger en forståelse af den enkeltes håb, drømme, behov, symptomer/mønstre osv. Dette kræver selvrefleksion, som er en andel del af værdigrundlaget.

Vi har, på min arbejdsplads, et overvejende godt samarbejde med sygehuspsykiatrien, men jeg ser samtidig udviklingspotentialer på flere områder.

Det kunne være tværsektionelle erfaringsudvekslinger om, hvordan forskellig værdigrundlag forvaltes – og effekten af det. Det kunne også være i forhold til udveksling af tanker, observationer, overvejelser om og oplevelser med beboeren i forbindelse med indlæggelse/udskrivelse. Et eksempel i forhold til sidstnævnte område er et tredje beboerudsagn fra vores under-

søgelse: "Indlæggelse på psykiatrisk hospital er opbevaring – en væg at kigge ind i".

Jeg tolker udsagnet som, at der næppe har været meget samvær og samtale, men endnu vigtigere giver det anledning til at tænke, at beboeren oplever et uopfyldt behov.

Jeg tror ikke, det overrasker nogen, at hvis man gør det, man plejer, så sker der med overvejende sandsynlighed det, som plejer. Men hvad ville der ske, hvis man prøvede noget andet? Kunne man forestille sig, at beboerne ville opleve behandlingen anderledes? Og måske øge deres oplevelse af at blive mødt som "et helt menneske"...

Landsmøde & konference i netværket for
familieplejekonsulenter
24. - 25. maj 2007
på Hotel Faaborg Fjord

Kommunal-, Kvalitetets- og Anbringelsesreformerne
ved Asbjørn Agerschou og Nina Ludvigsen.
Den sociale arv i et nyt perspektiv ved Morten Ejernæs.

Hjerneforskning ved Marianne Vædel.
Samarbejdsaftaler ved Hanne Varming.
Historiefortællinger ved Peter Søvad.

Yderligere oplysninger og tilmelding
– se www.sl.dk/kalender

SYNSPUNKT

Læserbreve

Socialpædagogen er forpligtet til at optage alle læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 400 ord, svarende til cirka 2.000 anslag. Læserbreve med injurerende indhold kan afvises.

Synspunkter

Bringes efter en redaktionel vurdering. Vi optager kun synspunkter fra medlemmer og abonnenter. Synspunkter må højst fylde 2.000 ord svarende til cirka 10.000 anslag.

Læserbreve og synspunkter der bringes i bladet offentliggøres også på internettet.

Vi modtager helst indlæg pr. e-mail:

redaktionen@sl.dk, men indlæg kan også sendes til: Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
tlf. 3396 2800.

Deadline for læserbreve til nr. 6/07 er mandag den 12. marts 2007 kl. 12.00.

Af socialpædagog Connie Andersen og psykolog Inger Thormann

På et observations og behandlingshjem for børn i alderen 0-7 år arbejder vi med meget varierede problemstillinger. Nogle børn anbringes direkte fra det hospital, hvor de er født, mens andre kommer, når forældre eller professionelle erkender, at barnet har behov for den omsorg, observation og behandling, som netop en specialinstitution kan tilbyde.

Sådan forholder det sig på Skodsborg Observations og behandlingshjem, hvor 20 børn bor i en kortere eller længere periode af deres tidlige barndom. Miljøet er præget af høj grad tværfaglighed.

Uddannede pædagoger udgør hovedstammen i medarbejdergruppen, suppleret af socialrådgiver, psykolog, fysioterapeut og pædiater. Herudover supplerer vi os med specialister som psykiater, talepædagog, instruktør i babysvømning og musikpædagog. Vores ledelse står som garant for planlægning og

kvalitet i institutionens samlede miljø. Det er i dette tværfaglige felt, vi finder den bedst tænkelige omsorg, med alt hvad dette ord indebærer, for det enkelte barn.

En af de problemstillinger der optager os er arbejdet med de børn der er skadet af deres mors alkohol indtag i graviditeten. Børn med medfødt alkoholskade.

At tilrettelægge et pædagogisk miljø for et alkoholskadet barn er en stor udfordring for det tværfaglige team.

Eksempel Jimmy:

Da Jimmys mor bliver gravid, er hun knap 30 år gammel. Siden hun flyttede hjemmefra som 14-årig, har hun levet i det københavnske værtshusmiljø. Hun venter sit fjerde barn. En behandlingskrævende infektion bringer hende i kontakt med hospitalet, og da hun ofte møder op i spirituspåvirket tilstand, udtrykkes der bekymring både for fostret og for de tre hjemmeboende børn.

To uger før forventet fødsel konstateres det, at fosteret er svært undervægtigt, og der-

for foretages kejsersnit. Jimmy kommer til verden lillebitte, han måler 41 cm og vejer 1800 gram. Alle tegn på Føtal Alkohol Syndrom er til stede, og diagnosen F.A.S. stilles straks efter fødslen. Efter 24 timer udvikler Jimmy abstinenser, og han sættes i medicinsk behandling. Han nedtrappes over 10 dage. Jimmy udviser massive spiseproblemer. Han sondemades, kombineret med flasketræning.

Fem uger gammel overføres Jimmy til Skodsborg Observations og behandlingshjem med moderens samtykke. Han vejer nu 2500 gram og fremtræder skrøbelig både psykisk og fysisk.

Jimmy har svært ved at komme i trivsel. Spiseproblemerne fylder meget. Han begynder at kaste voldsomt op, da han er tre måneder gammel. I to uger kaster han op konstant, og gennem hele første leveår har han flere eksplosive opkastninger næsten hver dag. Han bruger al sin energi på at sutte, og da han er 4½ måned gammel, besluttes det, at han udelukkende skal sondemades.

Jimmy kommer langsomt i

udvikling, men hæmmes af en ekstrem følsomhed over for lys, lyd og berøring. Han overstimuleres let og reagerer med opkastninger, forstyrret søvnrytme og væggtab. Han har hypermobile led og svagt udviklet benmuskulatur, hvorfor han får hjælp af en fysioterapeut.

19 måneder gammel testes Jimmy på Familieambulatoriet af læge og psykolog. Han findes ikke alderssvarende udviklet på noget område. Han viser tydelig tilknytning til sin primære omsorgsperson, men til trods for dette vurderes han for ukritisk og lidt for hurtigt til at inkludere sig i kontakt med fremmede.

Mest iøjnefaldende er dog hans følsomme sanseapparat og lette afledelighed. Trods store vanskeligheder og et sart udstråling beskrives han som et barn fyldt med energi og glæde.

Da Jimmy er 20 måneder fjernes sonden i dagtimerne. På dette tidspunkt tager han sine første skridt og den sproglige udvikling kommer i gang. Han er fortsat sart og afhængig af fysisk "afgrænsning" enten i kravlegård, barnevogn eller tremmeseng.

25 måneder gammel er Jimmys ordforråd på 20 ord. Stemmelejet er meget højt og stemmen spinkel. Han har en vis tilknytnings evne, men også på det følelsesmæssige område skal han have megen støtte for ikke hele tiden at lade sig aflede, så kontakten bliver flagrende og overfladisk.

2½ år gammel vejer Jimmy 10 kg. Han har mange infektionssygdomme og er motorisk urolig. Det største problem for hans udvikling er let afledelighed, og hans følsomhed over for berøring er blevet mere udtalt.

Jimmy fejrer sin 3 års fødselsdag på Skodsborg med hele sin familie omkring sig. Han har løbende haft kontakt med mor og søskende, men moderen er gradvist blevet mere og mere svag af alkoholrelaterede problemer. Kontakten har været opretholdt ved at Jimmy – fulgt af

“Hanne havde særlige ønsker til plejeforældrene ud over den generelle omsorg for Jimmy, nemlig at de ville hjælpe ham med at huske hende som mor, og at de hver aften ville bede Fadervor med ham.”

sin primærpædagog – har aflagt besøg på moderens bopæl.

3½ år gammel udsluses Jimmy til en professionel plejefamilie, hvor begge plejeforældre er hjemmearbejdende. De tilbyder Jimmy det strukturerede og støttende miljø, som han er afhængig af, og de hjælper ham med at bevare kontakten til sin biologiske familie. Plejeforældrene er klar over, at den opgave de har påtaget sig, er stor og krævende. De har lidt efter lidt ændret indretningen af deres hjem og deres måde at leve på, ligesom deres forhold til vennekreds og familie er ændret og tager udgangspunkt i den nødvendige omsorg for og beskyttelse af Jimmy.

Jimmys mor Hanne var med til at godkende plejeforældrene. Hun havde tillid til, at de kunne give hendes barn den specielle omsorg, som hun så i øjnene, at han havde brug for. Hanne havde særlige ønsker til plejeforældrene ud over den generelle omsorg for Jimmy, nemlig at de ville hjælpe ham med at huske hende som mor, og at de hver aften ville bede Fadervor med ham.

I opbygningen af det pæ-

dagogiske miljø for Jimmy, tog vi hele tiden udgangspunkt i, hvad der var aktuelt var bedst for ham. Hans følsomme sanser var en stor udfordring. Han var som “født uden filter”. Gardinerne var trukket for, så lyset ikke belastede ham, alle gik vi stille med bløde skosåler, og der blev talt sagte. Jimmy blev svøbt i sin dyne eller i flonelssvøb, således at han ikke blev forstyrret af uro fra arme og ben, muskler og led. Svøbet hjalp ham til at finde ro. Støj fra telefon og støvsuger var simpelthen elimineret. Beskyttelsen var optimal.

Midt i dette arbejde opstår naturligvis vore egne såvel som andres kritiske spørgsmål: Er det ikke for megen beskyttelse? Skal han ikke stimuleres? Hvordan kan han lære verden at kende, som den er, uden svøb, med lys, berøring og støj?

Og det er jo lige nøjagtig her den store udfordring ligger. At holde balancen mellem beskyttelse og belastning. Hvilken grad af belastning kan barnet tåle uden at blive så belastet, at det giver op og mister livslysten? Hvordan beskytter vi bedst det sårbare barn, og hvornår er tids-

punktet inde til at give barnet udfordringer der er ensbetydende med belastning?

Jimmys problemer med at spise fyldte meget. Alle husker det. Vi ville så gerne lære ham at spise rigtigt. Vi troede på, at han kunne. Men som dagene gik så vi, at spisningen taptede ham for energi, og han fik ikke tilstrækkeligt med mad og væske. Der skete jo også det, at man som omsorgsgiver bliver anspændt, når man så forfærdelig gerne vil have “sit” barn til at spise. Så Jimmy blev dobbelt belastet, og da vi sammen erkendte det, gav vi ham den nødvendige beskyttelse. Han blev fri for at spise. Han fik lagt en sonde. Alle åndede lettet op. Mest Jimmy der langsomt, men overbevisende udviklede sig og tog på i vægt.

Læs mere om “Jimmy” og om “Beskyttelse og belastning” i bogen: “Medfødte Alkoholiskader. Omsorg og behandling” af Inger Thormann. Bogen er udkommet på Hans Reitzels Forlag og koster 325 kroner.

SOCIALPÆDAGGERNE I MEDIERNE

Dårligt uddannede pædagoger svigter de handicappede**Fyens Stiftstidende, 15.02.07**

Den særlige socialpædagoguddannelse blev nedlagt i 1992 og erstattet af én grunduddannelse til alle pædagogstillinger.

– Der er ingen logik i det. Og jeg kan ikke forstå, at man ikke kan se det. Generalistuddannelsen betyder, at du har de samme værktøjer at arbejde med, uanset om du arbejder med handicappede eller i en børnehave. Resten – det er menneskelige værdier, siger Marie Sonne, næstformand i Socialpædagogernes Landsforbund (SL).

Uddannelsen håbløs**Ekstra Bladet, 15.02.07**

Uddannelsessystemet har en del af skylden, når det ender så galt som på Strandvænget. Pædagoguddannelsen er nemlig for dårlig og favner alt for bredt, mener pædagogerne eget fagforbund.

– Uddannelsen er for bred og ikke god nok. En nyuddannet pædagog skal klare en række opgaver, som han slet ikke er uddannet til, siger Marie Sonne, næstformand i Socialpædagogernes Landsforening (SL).

SL vil nu tage fat i socialministeren og sundhedsministeren for at få ændret uddannelsens struktur. Samtidig skal de færdiguddannede på efteruddannelse, så de ikke risikerer at brænde ud.

Reform ingen sikring mod svigt**24timer, 16.02.07**

Reformen af pædagoguddannelsen er ikke nok til at undgå omsorgssvigt over for handicappede, som det blev set på Strandvænget. Der er brug for mere specialisering, mener Marie Sonne, der er næstformand i Socialpædagogernes Landsforbund.

– Med den nye uddannelse risikerer vi, at pædagogerne efter tre et halvt års uddannelse ikke står med de kompetencer, der skal til for at

leve op til kravene i serviceloven.

Der er brug for en selvstændig uddannelse på det sociale område, for der er stor forskel på, om man arbejder med spædbørn eller med voksne handicappede, siger Marie Sonne til Ritzau.

Pædagoger kræver bedre uddannelse**Danske Kommuner Online, 16.02.07**

Afsløringerne på Strandvænget viser, at der er behov for en bedre uddannelse af socialpædagoger. Det mener Socialpædagogernes Landsforbund, der vil drøfte emnet med to ministre.

Folketingspolitikere, forskere og pårørende har de seneste dage peget på behovet for at forbedre uddannelsen. Det gælder grunduddannelsen og det gælder i høj grad også efteruddannelsen, udtaler forbundets næstformand Marie Sonne.

Omsorgssvigt skyldes ikke mangel på uddannede**Ritzau, 16.02.07, Frederiksborg Amts Avis, 17.02.07**

Den rå omgangstone og nedværdigende behandling af beboerne på handicapinstitutionen Strandvænget skyldes ikke mangel på uddannet personale. En opgørelse fra Region Syddanmark viser, at tre ud af fire plejemedarbejdere på Strandvænget er uddannet som enten pædagog eller sygeplejerske. – Jeg kan ikke sige, om der er mangel på pædagoger på Strandvænget. Men vi ved, at der er mangel på efter- og videreuddannelse. Samtidig er en del af personalet på Strandvænget sygeplejersker, og det peger tilbage til den gamle tankegang om at behandle handicappede. Men de skal ikke behandles, de skal kompenseres, så de kan leve et normalt liv i deres eget hjem, siger næstformand i Socialpædagogernes Landsforbund Marie Sonne.

Klager kommer ikke frem i lyset**Jyllands-Posten, 17.02.07**

Mange pårørende tør ikke klage over forholdene på bosteder for udviklingshæmmede af frygt for represalier, siger de pårørendes foreninger.

De omfattende tilfælde af omsorgssvigt på Strandvænget får pårørende og politikere til at kræve, at der bliver oprettet en uvildig klageinstans.

Socialpædagogerne, som klagerne kan rettes mod, støtter selv tanken om en uvildig institution.

– Den aktuelle sag viser tydeligt, at der er behov for en uvildig klageinstans, der samler op på henvendelser fra beboere, pårørende og ansatte, siger Marie Sonne, næstformand i Socialpædagogerne.

Et hårdt arbejde**Jyske Vestkysten, 18.02.07**

På institutionerne selv skal der arbejdes mere med supervision og efteruddannelse, vurderer flere.

– Rutine kan give stabilitet og tryk, men det kan også være grundlaget for at lave et dårligt stykke arbejde. Der er brug for, at der hele tiden sættes refleksioner i gang. Med debriefinger som i politiet hver eneste dag. Og med mere viden, mener Tom K. Poulsen, der er rektor på Odense Socialpædagogiske Seminarium.

Socialpædagogisk Landsforbund (SL) håber også på bedre uddannelse:

– Der er en stor efterspørgsel på videreuddannelse, men vi løber hele tiden ind i manglende ressourcer. Mange af vores medlemmer betaler selv en fler-årig diplomuddannelse, siger Marie Sonne, næstformand i SL.

Pædagoger får lektion i etik**Danske Kommuner Online, 20.02.07**

En socialpædagog skal ikke være bange for at sige fra, hvis en kollega går over stregen. Sådan er budskabet i en ny kampagne fra Socialpædagogernes Landsforbund (SL), som vil sætte ekstra fokus på etik på baggrund af afsløringerne fra bostederne Sjælør og Strandvænget.

– Vi vil gøre alt for, at det, vi har set på Strandvænget og Sjælør, ikke sker igen. Derfor opfordrer vi nu lederne og tillidsrepræsentanterne på alle vores arbejdspladser til at holde møder med medarbejderne om etikken og menneskesynet i vores fag. Løbende supervision kan forhindre den adfærd, vi har set på tv. Men supervision skal forberedes. Så kan videooptagelser fra dagligdagen og dagbøger over pædagogiske forløb være en meget effektiv måde at vurdere den pædagogiske proces, siger forbundsformand Kirsten Nissen.

Skjult kamera som målestok for de ansatte**Politiken og Politiken.dk, 22.02.07**

I Socialpædagogernes Landsforbund har tv-udsendelserne også givet anledning til selvransagelse.

– Vi skal kunne se os selv i øjnene i vores pædagogiske praksis 'any time'. Uanset om der er kamera på eller ej. Vi har alle sammen et personligt ansvar for at udføre vores arbejde på et etisk korrekt grundlag, siger forbundsformand Kirsten Nissen.

Pædagogformand: Det gør ondt at se på**B.T., 20.02.07**

– Det er smerteligt og pinagtigt at være vidne til. De tv-klip viser jo, at nogle af de uddannede ansatte ikke aner, hvilken slags mennesker de har med at gøre, siger Kirsten Nissen formand for Socialpædagogernes Landsforbund (SL). Mange af hendes medlemmer er

ansat hos blandt andre psykisk udviklingshæmmede på bostederne.

– Der er jo heldigvis masser af steder, der fungerer optimalt og er meget specialiserede, men nogle er ikke fulgt med tiden. Uanset hvad, er der tydeligvis kraftigt brug for en fornyet kampagne om etik og moral. Og den vil vi via vores tillidsfolk starte om kort tid, siger Kirsten Nissen.

– Som ansat i disse bosteder, uddannet eller ej, så skal man vide, at det er beboernes hjem. Så når man ser en autistisk beboer bede om at blive barberet eller bede om at få en anden til at bade sig, så skal man selvfølgelig gøre, som beboeren forlanger, siger Kirsten Nissen, og tilføjer:

– Især autister har brug for helt fast rammer og rutiner. De bliver helt hylet ud af den, hvis de bliver kommanderet rundt på den måde, vi så i tv.

Pårørende skal hjælpe kommune

Jyllands-Posten, 20.02.07

I København sender man et brev ud til samtlige pårørende til beboerne på kommunens bosteder, hvor man opfordrer dem til at hjælpe kommunen med at opdage svigt.

Andre mener ligefrem, at sagerne fra Strandvænget og Sjælør kan være med til at trække pædagoger til landets bosteder.

Marie Sonne, der er næstformand i Socialpædagogernes Landsfor-

ening, mener, at mange pædagoger vil tage situationen som en udfordring.

Det må ikke ske igen

Ritzau, 20.02.07, Fyens Stiftstidende, 21.02.07

Det startede med rystende afsløringer af omsorgssvigt fra handicapinstitutionen Strandvænget i Nyborg. Så kom endnu en afsløring fra bostedet Sjælør i Københavns Kommune.

– De to eksempler må under ingen ikke gentage sig, understreger Kirsten Nissen, der er forbundsformand hos Socialpædagogernes Landsforbund.

– Vi vil opfordre vores medlemmer til at tage en snak om etik. Der er ingen tvivl om, at det er nødvendigt at have den her debat med jævne mellemrum.

– Og når vi ser, at der er et sted, der har ondt i etikken, så tager vi den her debat. Og der er ingen tvivl om, at både Strandvænget og Sjælør har ondt i etikken, forklarer hun.

I løbet af foråret holder SL fem møder forskellige steder i landet, hvor det netop er etik, der bliver omdrejningspunktet.

Ansatte står til fyring

Jyllands-Posten, 22.02.07

Tre af de fire nu fyringstruede medarbejdere er medlemmer hos Socialpædagogernes Landsforbund, hvor formand Kirsten Nissen undrer sig over, at regionen lufter fyringerne i offentligheden.

– Det klæder ikke regionen, at man ikke kører efter reglerne. Vi har ikke hørt en lyd, og de pågældende medarbejdere har heller ikke fået brev. Jeg skal ikke forsvare det, som er sket på Strandvænget, men det er ikke ensbetydende med, at man kan suspendere alle faglige spilleregler og holde offentlig standret. Vi skal da diskutere, hvordan sagen bedst kan løses, og her er der mange andre metoder – efteruddannelse for eksempel, siger hun, der også er bekymret for det underliggende signal i de bebudede afskedigelser.

– Det er jo i forvejen svært at få folk til at arbejde på disse institutioner, og med denne håndtering bliver det ikke nemmere, siger hun.

ATS

Pol bagsiden 23.02.07

Vejrovsigten

Snestormen kort:

Bostederne Sjælør og Strandvænget aflyste al råben og skrigen ad beboerne, da personalet fra morgenholdet ikke nåede frem gennem snemasserne.

ATS

Pol bagsiden 22.02.07

Omsorgsnydt

Socialpædagogernes Landsforbund erklærer sig tilfreds med, at der måske snart sker forbedringer på pædagoguddannelsen: "Det har vore medlemmer råbt og skreget om i årevis", siger en talsmand.

ATS

Pol bagsiden 21.02.07

Omsorgsnydt

Vi har modtaget denne pressede meddelelse fra formand Kirsten Nissen, Pædagogernes Landsforbund:

Vi vil gøre alt for, at de uværdige scener, vi har set på TV2 i de seneste uger, ikke gentager sig. Derfor opfordrer vi tillidsrepræsentanterne på alle vore arbejdspladser til at holde møder med medarbejderne og sige til dem, at nu må de kraftedeme tage sig sammen og tjekke folks tasker for skjulte kameraer, inden de giver sig til at råbe og skrike ad de handicappede. Og hvis de ikke kan forstå dét, kan de blive låst inde i kaffestuen, indtil de løber tør for vanillekranse. Så kan de lære det.

Redaktionen er afsluttet mandag d. 27. februar 2007. Se flere presseklip på www.sl.dk/aktuelt

RCT
Rettigheds- og Forskningscenter for Tysklands

RCT

Premiere 'Netværk for Rami'

Et RCT-projekt fortalt i lyd og billeder. Om netværk og samarbejde som redskaber til at forebygge ungdomskriminalitet i flygtningefamilier.

INVITATION

Kom ind og se multimediefortællingen 'Netværk for Rami'.

RCT har arbejdet med forebyggelse af ungdomskriminalitet blandt børn af flygtningefamilier. Netværk mellem familier, myndigheder og fagpersoner afliver gensidige fordomme og styrker samarbejdet om at hjælpe de unge. Projektet giver en metode og en værktøjskasse, der kan anvendes af kommuner over hele landet. Multimediefortællingen er historien om, hvordan projektet blev oplevet af forældre, børn og fagpersoner i en dansk kommune.

Vi indbyder dig til premieren **tirsdag 20. marts 2007 kl. 15** i Borgergade 13 i København.

Alle er velkomne. Tilmelding tilrådes og evt. spørgsmål kan rettes til Signe Trier Hansen på mail sth@rct.dk eller telefon 3693 8657.

SJÆLLANDS- FESTIVALLEN 2007

Temat
Hawaii

Sweethearts

Sigurd Barrett

Dodo & the Dodo's

Bamses Venner

Susi & Leo

Birthe Kjør

Natasja

Anna David

På Slaget 12

Infernal

Cactwo

Innocent blood

Lars Lilholt

Thomas
Buttenschon

Mek Pek &
Habbasutterne

Onsdag, den 30. maj
kl. 14.00 - 01.00

Torsdag, den 31. maj
kl. 11.55 - 21.15

Store scene:

Sweethearts	På Slaget 12
Dodo & the Dodo's	Susi & Leo
Bamses Venner	Birthe Kjør
Infernal	Lars Lilholt

Hawaiiscene:

Mek Pek & Habbasutterne	Anna David
Sigurd Barrett	Thomas Buttenschon
Innocent Blood	Natasja
Cactwo	
Nattefest	

Konferencer!
Mek Pek

Festivalen foregår Rosenkildevej 83, 4200 Slagelse
Pris ved forudbestilling kr. 195,00 pr. dag og ved indgangen kr. 225,00 pr. dag.
Du kan bestille billetter på tlf. 58 56 81 09 eller online på...

www.sjaellandsfestivalen.dk

Livshistoriebøger – en hjælp til livsmestring et ugekursus på den græske ø Leros

Interesseret ?

Mere information: www.ingridstroem.dk

Externa

Narrativt center for terapi, konsultation, undervisning og supervision
www.externa.dk

Efteruddannelse i narrativ terapi

Nyt hold starter til efteråret 2007

2- årigt praksisbaseret efteruddannelsesforløb for professionelle behandlere. 19 + 20 dage. Efterår 2007 til juni 2009

Sted: Rehabilithus, Skørping. Tilmeldingsfrist 1. juli 2007
Pris pr. år 21.000 kr. + moms

Narrativ trænings- og supervisions gruppe

Har du systemisk/ narrativ efteruddannelse og savner du faglig opfølgning og sparring med ligesindede?

Externa tilbyder 4 gange tre dages intensiv færdighedstræning med udgangspunkt i egen praksis. Efterår 2007-forår 2008.

Max 12 deltagere.

Pris pr modul 3900 kr. + moms. For alle 4 moduler 12.000 kr. + moms.

Sted: Rehabilithus, Skørping. Tilmeldingsfrist 1. juli 2007

Tilmelding og information elena@externa.dk

4 årig Psykoterapeut-uddannelse www.evahildebrand.dk

Teamlederuddannelsen

– bliv en bedre teamleder

People Planet udbyder nu Teamlederuddannelsen som "Åbent kursus".

People Planet tilbyder dig og jer et uddannelsesforløb, der sætter fokus på ledelse af TEAM.

Du får en solid viden om teams og samarbejde, - en række konkrete og effektive ledelsesværktøjer, - en masse øvelse i at bruge disse værktøjer, - et stærkt netværk.

Kurset afholde i efteråret 2007 og løber over 12 dage fordelt på 4 moduler à 3 dage.

Prisen er 23500 kr. (ex. moms), der dækker uv-materialer og forplejning på kursusdagene (evt. overnatning er ikke inkluderet i kursusafgiften).

For undervisningsdatoer og anden information om os og dette uddannelsesstilbud kan du se på www.peopleplanet.dk, - du kan maile på info@peopleplanet.dk, - og du kan ringe på telefon: 2022 6263 eller 6166 2022

Som led i kommunalreformen er Arbejdsformidlingen nedlagt den 1. januar 2007. Bliver du arbejdsløs, skal du derfor rette henvendelse til det JOBCENTER, som ligger i den kommune, du bor i.

Du kan vælge mellem at møde personligt frem på Jobcentret eller at tilmelde dig på internet-adressen www.jobnet.dk. Hvis du tilmelder dig over nettet, skal du huske at printe en kvittering ud. Du er først dagpengeberettiget fra den dag, du har har tilmeldt dig til jobnet.dk eller jobcentret – så gør det den første ledige dag.

A-kassen skal herefter have oplysninger fra dig til brug for beregning af dine dagpenge. Se eventuelt på www.sl.dk hvad du skal gøre eller kontakt din lokale a-kasse. Se telefonnumre, adresser og åbningstider på næstsidside i bladet.

Uddannelser i udvikling

Uddannelse til certificeret Marte Meo-terapeut

Læs mere på cvufyn.dk

Marte Meo-metoden er en metode til forbedring af samspil mellem mennesker med anvendelse af video som centralt arbejdsredskab. Metoden anvendes til udvikling af samspillet mellem børn indbyrdes, børn/forældre, børn/fagpersoner samt samspillet mellem voksne.

Tid: 17 dage i perioden 2. august 2007–28. november 2008. Alle dage kl. 9–15. I alt 102 undervisningstimer. Hjemmearbejde svarende til cirka 190 timer skal påregnes.

Sted: CVU Lillebælt, Asylgade 7–9, 5000 Odense C

Underviser: Lektor Bodil Andersen, Marte Meo-supervisor, cand. psyk.

Pris: Kr. 23.500,- inklusive certifikat

Tilmelding: Senest 25. juni 2007

Udførlig folder kan rekvireres ved henvendelse til: CVU Lillebælt, Efter- og videreuddannelse, kursussekretær Lisbeth Normand, tlf. 65 20 17 35

KREDSNYT

ØSTJYLLAND

SL Fællesklubben Silkeborg inviterer, i samarbejde med BUPL og FOA, til

FORÅRSFEST I LUNDEN

Fredag 23.03.2007, kl. 18:30-01:30

Pris 125,- kr. Inkluderer entre, buffet og musik. Årets orkester er; 'Slow Fox'. Deltagerantal maksimalt 200. Kone, kæreste, med videre er velkommen. Bindende tilmelding. Der kan reserveres bord, så I kommer til at sidde sammen.

Tilmeldingsfrist: 10.03.2007
Tilmelding til Ellis Kristensen
8681 5169 –
Ellis.Kristensen@silkeborg.dk

Forårsfest i Friheden!

Fredag d. 27. april kl. 18-1.30

SL Østjylland markerer vores Nye Kreds og Forårets komme i Friheden. Alle medlemmer inviteres til Forårsfest. Festmenu m. velkomstdrink &

kaffe! Show: 'Blot til Lyst'!
Dans: 'Soul Meeting'!
Medlemspris: 150,- kr. pr. pers.
Arr.: KulturParaplyen.
Tilmeldingsfrist: Fredag d. 30. marts
Tilmelding til Konto: 9541 - 1920103
mrk.: MED201 + indbet.navn. Se
også: www.sl.dk/østjylland

SYDJYLLAND

Ældrenetværkets temadag 2007

'Fra Sokrates til kommunalreformen' & 'Historien om plejehjemmet Lotte' **26. april 2007**

Ribelund Festsalens Kantine,
Kastanie Allé 10, 6760 Ribe
Pris pr. deltager inkl. kaffe og let frokost kr. 125,-

Se mere om arrangementet:
klik ind på www.sl.dk/kalender

Tilmelding senest 25. marts til
sydjylland@sl.dk
Deltagerantal 35 min. og 100 maks.
Arr. Ældrenetværket og kredsen

LILLEBÆLT

Generalforsamling i seniorsektionen kreds Lillebælt

Der indkaldes til generalforsamling i seniorsektionen kreds Lillebælt
Onsdag den 14. marts 2007 kl. 11.00

på adressen Mødecener Odense "1748", Buchwaldsgade 48,5000 Odense C.

Yderligere oplysninger, også om transport, kan ses på vores hjemmeside lillebaelt@sl.dk

MIDTSJÆLLAND & STORSTRØM

Ældrenetværkets temadag 2007

'Fra Sokrates til kommunalreformen' & 'Historien om plejehjemmet Lotte' **12. april 2007**

Næstved Hallernes Restauration, Rølighedsvej 20, 4700 Næstved
Pris pr. deltager inkl. kaffe og let frokost kr. Gratis!

Se mere om arrangementet:
klik ind på www.sl.dk/kalender
Tilmelding senest 12. marts 07 til kreds Storstrøm, tlf. 5494 1919 eller mail storstroem@sl.dk
Deltagerantal maks. 100
Arr. Ældrenetværket og kredsen

STORKØBENHAVN

Ændring af åbningstid i Kreds Storkøbenhavn

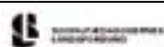
Fra onsdag den 7. marts ændres kredsens åbningstid. Det betyder at telefontiden hver onsdagen udvides til kl. 17.30. Øvrige dage ingen ændringer.

Landsmøde i netværket for udstødte og marginaliserede medborgere 22.-23. maj 2007 på Pejsegården i Brædstrup

Hvordan udmøntes socialpolitikken og hvilke konsekvenser har det for brugerne og medarbejdere, nyt fra Socialpædagogerne

Tilmeldingsfrist: 15. april 2007

Yderligere oplysninger og tilmelding
– se www.sl.dk/kalender

NETKASSEN

Tæller du dagene til ferien er forbi?

– Ikke? Med Netkassen kan du selv tjekke hvor mange feriedage, du har ret til, og hvilke perioder, du har holdt ferie.

Klik ind på www.netkassen.dk og se et filmklip om, hvor let Netkassen er at bruge.

Skal I have ny medarbejder?
Skriv altid en stillingsbetegnelse i jobannoncen.

Så er det lettere for ansøgeren at finde stillingen på

JOBSPØRET

www.sl.dk

Theta-metoden.dk

Vejen til et nyt liv for ordblinde og børn med indlæringsvanskeligheder og koncentrationsproblemer.

Eva Petersen
Engvej 21, 4760 Vordingborg
Tidsbestilling: kl. 14 - 17 på
hverdage - Lørdag kl. 9 -15.
Tlf. 29 40 65 15
eva@theta-metoden.dk
www.theta-metoden.dk

Mange, selv meget svært ordblinde, har opnået at få den normalt arvelige ordblindhed til at forsvinde, efter endt behandling. Som sidegevinst har de også fået langt større selvtillid, selvværd og lysten til at fordybe sig i læse- og skrivearbejdet.

Autistisk tænkning - et spørgsmål om stil - kognitiv stil

Den 15. maj 2007 i Mødecener Odense

Formål

Formålet med kurset er at klarlægge, hvilken tankestil en person med autisme har, og hvordan dette påvirker det sociale samvær og den sociale kommunikation med andre. Kursets udgangspunkt er at skabe en fælles forståelse for, hvordan mennesker med autismspektrumtilstande bearbejder informationer og indtryk.

"Blind for andres sind" siger man om mennesker med autismspektrumtilstande; men det er mindst lige så svært for et "normalt" menneske at sætte sig ind i tankeprocesserne hos mennesker med autismspektrumtilstande. Det er imidlertid vigtigt for både forældre, pædagoger og andre fagfolk at have indsigt i disse tankeprocesser, da de ellers risikere at ramme helt ved siden af i deres kommunikation med og pædagogiske indsats overfor denne gruppe.

Oplægsholdere

- Trine Uhrskov, b.a. psyk., Aspergers Ressource Center
- Aage Sinkbæk, informationsmedarbejder hos Videnscenter for Autisme. Aage har skrevet en selvbiografi om det at have Aspergers syndrom

Målgruppe

Fagfolk, forældre og andre interesserede

Pris

Kr. 1.300,- inkl. forplejning

For yderligere oplysninger og tilmelding:

www.autisme.dk

Tlf.: 4511 4191 • Mail: info@autisme.dk

VIDENS-CENTER FOR AUTISME

BestChoice

...mennesket i centrum!

Vikarservice til dag- og døgninstitutioner

Kommer på hele Sjælland

Krømlingevej 10
4700 Næstved
Tlf.: 2745 8037
Fax: 5554 0090
info@best-choice.dk
www.best-choice.dk

Telefontid fra 06-24

Henning Bjerre

Pædagogisk Supervision for botilbud og kommuner.

Udarbejdelse af pædagogiske kvalitetsstandarder vedrørende respektfuld og etisk kommunikation.

Udredning, rådgivning og vejledning ved autisme spektrum forstyrrelser, og udadrettet og selvskadende adfærd.

Mange års institutionsledererfaring. Udrykningsteam med erfaren psykiater.

Telefon: 3990 0061 – e-mail habjerre@post.tele.dk

LI. Nørremarks neuropædagogisk – Psykologisk terapeutisk konsulentbistand

Tilbyder grundkursus i neuropsykologi samt neuropædagogik 5.6.2007

Kursustema: Neuropsykologien som pædagogisk værktøj (1)

Målgruppe: Pædagoger – lærere - kuratorer – sygeplejersker - sagsbehandlere eller lignende, samt personer, der arbejder med handicappede personer.

Indhold: Hjernen består af nerveceller, hvordan fungerer og samarbejder de?

Hvad kan vi måle med tekniske målemetoder CT-scanning – EEG – ERP – osv.? Og hvad kan vi bruge det til.

Hjernens funktion og udvikling fra sansebearbejdning til intellektuelle processer. De to hjernehalvdeles forskellige funktioner. Symptomer på skader i afgrænsede hjerneområder. Tidlige emotionelle skader. Hvad har den hjerneskadede person "med i rygsækken".

Tilmelding: Senest en måned for kursusstart.

Forløb: Undervisningen er fra 9.00-16.00.

Pris: Kr. 4000,-, kursusbevis gives.

Underviser: Specialkonsulent i neuropsykologi Viggo Pedersen, Bakkedal APS, Kalundborg.

LI. Nørremarks neuropædagogisk – Psykologisk terapeutisk konsulentbistand

Tilbyder grundkursus i praktisk neuropædagogik (1)

Målgruppe: Alle personer der har interesse for området.

August + januar: Hvad er neuropsykologi og neuropædagogik og hvad kan det bruges til.

September + februar: Omsorgssvigt set ud fra neuropædagogiske principper.

September + februar: Medfødte hjerneskader set ud fra neuropædagogiske principper.

Oktober + marts: Medfødte alkohol- og narkoskader set ud fra neuropædagogiske principper.

November + april: Asperger Syndrom og medfødte hjerneskader set ud fra neuropædagogiske principper.

November + maj: DAMP-MBD set ud fra neuropædagogiske principper.

December + juni: Senskader set ud fra neuropædagogiske principper.

Underviser: Neuro/socialpædagog Vibeke Monnick – leder af LI. Nørremark

Pris: 450,- pr. kursus. Kursusbevis gives.

Tilmelding en uge for kursets start.

Bestil brochure for resten af året, Vibeke Monnick-Nielsen, Søndergade 11, 4534 Hørve, tlf. 5932 4450, fax 5932 4161.

Vi tager gerne ud og underviser på jeres arbejdsplads – få en fast pris.

KALENDER

Omtale i vores aktivitetskalender må højst fylde 50 ord, dvs. arrangementets titel, tid og sted, deltagerbetaling, optagelseskriterier og frister.

14. marts kl. 19.00-21.00

Foredrags- og debataften

ved cand. psyk. Tove Svendsen, CEUD – Center for Udviklingshæmning og Psykisk velvære.

Sted: PFU's lokaler, Rundvejen 6A, 9000 Aalborg, 8912 0020.

Arr. PFU – Pårørende foreningen For Udviklingshæmmede.

27. marts kl. 9.30-16.00

Temadag: At leve med Marfan Syndrom

Sted: Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, København, Auditorie 1.

"At leve med Marfan Syndrom" er titlen på en levevilkårsundersøgelse, Center for Små Handicapgrupper i samarbejde med Landsforeningen for Marfan Syndrom har gennemført i 2006. Resultatet af denne undersøgelse foreligger nu og bliver offentliggjort på temadagen.

Deltagelse er gratis.

Tilmelding på msdk@get2net.dk med oplysning om navn, stilling, arbejdssted og adresse, eller hvis medlem

af Landsforeningen for Marfan Syndrom, navn og adresse. For alle ønskes oplysning om telefon, e-mailadresse, samt om man ønsker at deltage i frokosten.

Tilmelding: Senest 3. marts.

29.-30. marts 2007

Landsmøde

Sted: Hotel Nyborg Strand

Landsmøde for ledere, souschefer/ stedfortrædere og andre med ledelsesmæssig interesse ved bo/samværs/aktivitetstilbud for udviklingshæmmede samt personer med ledelsesansvar fra forvaltningerne i kommuner og regioner.

Program og tilmelding på

www.socialtlederforum.dk

Yderligere oplysninger på Socialt Leder Forums sekretariat: tlf. 6471 5993 eller e-mail:

mail@socialtlederforum.dk

Arr.: Socialt Leder Forum

urformning * citizenship education * medborgerskab * historisk-politisk perspektiv * pædagogisk-filosofisk perspektiv * dramapædagogik * teaterpædagogisk produktion * enkeltmodul * fleksibelt forløb * interkulturel pædagogik * k og sprogstudier * flersprogligt læringsrum * flerkulturelt demokratisk samfund * Leadership and Innovation * innovative netværk * ledelse af uddannelsesinstitutioner * educational management * professionsudvikling * uddannelsesudvikling

Danmarks Pædagogiske Universitet
The Danish University of Education

**MASTERUDDANNELSER
EFTERUDDANNELSESKURSER
EFTERÅR 2007**

kompetenceudvikling * børne- og ungdomskultur * æstetik * medier * læreprocesser * kulturformidling * citizenship education * historisk-politisk perspektiv * pædagogisk-filosofisk perspektiv * teaterpædagogik * teaterproduktion * enkeltmodul * fleksibelt forløb * interkulturel pædagogik * kultur- og sprogstudier * flersprogligt læringsrum * flerkulturelt demokratisk samfund * Leadership and Innovation * innovative

DPU udbyder i efteråret 2007 masteruddannelser i børne- og ungdomskultur, citizenship education, drama- og teaterpædagogik, interkulturel pædagogik, Leadership and Innovation, ledelse af uddannelsesinstitutioner, professionsudvikling, socialpædagogik, specialpædagogik, sundhedspædagogik, vejledning, voksenuddannelse og som fleksibelt forløb.

Vi udbyder også uddannelsen til underviser i dansk som andetsprog, Master of Lifelong Learning og efteruddannelsesforløb enten i form af moduler fra masteruddannelserne eller som kortere kurser.

Der er informationsmøder i Århus tirsdag den 27. marts og i København torsdag den 29. marts.

Læs mere på www.dpu.dk/uddannelse

SOCIALPÆDAGOGERNES KLAGENÆVN

Hvis du vil klage.....

Hvis du mener, at der er begået fejl eller forsømmelser ved behandling af din sag – enten i kredsen eller i forbundet – kan du få din klage behandlet af Socialpædagogernes Klagenævn.

For at Socialpædagogernes klagenævn kan behandle en sag, skal du først have udnyttet det interne klagesystem i Socialpædagogerne. Sagen må endvidere ikke være rejst ved domstolene.

Klagenævnet består af en dommer samt to medlemmer af Socialpædagogerne. Nævnet er uafhængigt af Socialpædagogerne og nævnets udtalelser er vejledende.

Hvad kan du klage over:

Du kan klage over sagsbehandlingen i Socialpædagogerne i individuelle medlemssager, hvor du som medlem har en væsentlig, individuel interesse. En individuel medlemssag er eksempelvis en afskedigelsessag, en arbejdsskadesag, en social sag eller en lønsag, hvor Socialpædagogerne har bistået dig.

Du kan ikke klage over forbundets kollektive interessevaretagelse, eksempelvis overenskomstresultat, eller generelle fagpolitiske beslutninger truffet af forbundet.

Klagevejledning:

Ved sagens afslutning vil du modtage en klagevejledning fra Socialpædagogerne.

I forbindelse med indgåelse af indivi-

duelle lønftaler vil du ikke modtage en klagevejledning. Du har dog fortsat mulighed for at klage over Socialpædagogernes bistand i forbindelse med indgåelse af lønftaler.

Klagefrist:

Din klage skal være Socialpædagogerne/Klagenævnet i hænde senest fire uger efter at du har modtaget afgørelsen. I forbindelse med individuelle lønftaler er der ingen klagefrist.

Amtskreds niveau:

Hvis du vil klage over fejl og forsømmelser i forbindelse med en sag, der er behandlet i amtskredsen, skal du først klage til kredsbestyrelsen.

Forbunds niveau:

Hvis du er utilfreds med kredsbestyrelsens afgørelse, kan du herefter klage til Socialpædagogernes Forretningsudvalg.

Klagenævn:

Såfremt du er utilfreds med Forretningsudvalgets afgørelse, kan du klage til Socialpædagogernes Klagenævn. Klagenævnet har adresse udenfor Socialpædagogerne og din skriftlige klage skal derfor sendes til:

**Socialpædagogernes Klagenævn
c/o dommer Tine Vuust
Københavns Byret
Domhuset, Nytorv
1450 København K**

Master i Social Integration (MSI)

Aarhus Universitet og CVUalpha udbyder Masteruddannelsen i Social Integration, en 2-årig deltidsuddannelse med opstart i september 2007.

Den tværfaglige uddannelse henvender sig til personer, der i skoleverdenen eller i den sociale sektor arbejder med personer, der er truet af marginalisering.

Social integration er et tværfagligt arbejdsfelt, der henter inspiration fra psykologi, sociologi, pædagogik, antropologi og social teori.

Informationsmøde

Tid: Onsdag, den 28. marts 2007 klokken 16.00.
Sted: Århus Universitet, bygning 1483, lokale 620.

For informationer omkring uddannelsen, se venligst: www.psy.au.dk/msi samt www.cvualpha.dk

**HJÆLP ANDRE
OG FÅ SUCCES!!**

Bliv selvstændig uden risiko!

Før:

Stress
Overarbejde
Manglende indflydelse
Utilfredsstillende løn

Nu:

100% indflydelse
Større løn
Balance
Mere fritid

**Interesseret i sundhed
og livsstil?**

**Kontakt Speciallærer
Helle Bay
98255018 / 29251081**

CAFA - Center for anbringelse og forebyggende arbejde

Supervision

til medarbejdere i institutioner, der arbejder
med børn, unge og voksne
med særlige vanskeligheder og handicaps

i forhold til

- konkrete spørgsmål og situationer
- faglig udvikling og handleplaner
- omsætning af mål til konkret handling
i praksis

Se mere på www.cafa.dk
Eller ring og få en snak med
faglig leder Susanne Katz på tlf. 46 37 32 32

Socialpædagogernes Arbejdsskadeenhed

Har du været udsat for en arbejdsskade – og har brug for rådgivning, kan du kontakte Arbejdsskadeenheden i Socialpædagogernes Landsforbund, Brolæggerstræde 9, 1211 København K, telefon 3396 2800 mandag-fredag mellem kl. 10-15.

På Socialpædagogernes hjemmeside www.sl.dk kan du i menuen Arbejdsmiljø blandt andet finde pjecen „Er du kommet til skade”. Her kan du også finde vores servicedeklaration.

Et program til undervisning, leg og hukommelsestræning

Hvordan og til hvad kan jeg bruge det?

En gennemgang af programmet Mediamixer med praktiske øvelser. Programmet kan bruges til at kombinere billeder/fotos, video, lyd og tekst til elektroniske bøger, undervisningsmateriale eller lignende.

De elektroniske bøger kan opsættes til mus eller enkel betjening. Til kursusdagen skal deltagerne selv medbringe en (bærbar)pc.

Underviser: Edda Medici, Teknologicentret for Handicappede, Region Nordjylland.

Afholdes den 7. maj 2007 i Odense og den 8. maj 2007 i Roskilde.

Pris: 700,- kr. incl. kaffe og frokost.

200,- kr. for medlemmer af ISAAC.

Se nærmere information på www.isaac.dk

Vi tilbyder uddannede vikarer til:

INSTITUTIONER

Dag- døgn- og specialinstitutioner

SKOLER

Folkeskoler, specialskoler

Vi tilbyder også pædagoger til:

HJEMME-HOS OPGAVER

Støtte, rådgivning og behandling til børn, unge og familier

Vi vægter høj kvalitet, lyst, fleksibilitet og respekt.

* Pædagogisk vikarbureau har overenskomst med: BUPL, SL, PMF, LFS samt LC og Danmarks Lærerforening.

ESROMGADE 15 · 2200 KBH N
TELEFON 70 27 12 18 · WEB www.pvb.dk · EMAIL pvb@pvb.dk

Læs hvad pressen skriver om det sociale område – læs Dagny – www.sl/dagny

KREDSE & A-KASSEKONTORER

Hvor skal man henvende sig?

Alle henvendelser skal rettes til Socialpædagogernes kredskontor.

- Ved spørgsmål i forbindelse med arbejdsløshed og arbejdsløshedsdagpenge skal der rettes henvendelse til det lokale a-kassekontor.

- Ved spørgsmål i forbindelse med efterløn (efterlønsbevis, overgang til efterløn, skattefri præmie etc.), skal der rettes henvendelse til efterlønsgruppen tlf. 8744 8550 alle hverdage fra 10-15.

Undtaget herfra er dog følgende:

- Spørgsmål om medlemskab (ud- og indmeldelse, overflytning, navn/adresseændring, ændring i ansættelsessted, kontingent mv.) rettes til Socialpædagogernes hovedkontor (adresse og tlf.nr. se modsatte side). Forespørgsler kan rettes telefonisk, men alle ændringer bedes rettet skriftligt med angivelse af medlemsnummer (= cpr.nr.).

NORDJYLLAND**Kontor**

Skansevej 90B, 9400 Nørresundby.
Tlf. 9812 9899 – fax 9812 9129.
• nordjylland@sl.dk
• www.sl.dk/nordjylland

Åbningstid: mandag lukket, tirsdag og onsdag 9-12 og 12.30-15, torsdag 12.30-17, fredag 9-12 og 12.30-14.

Kredsformand: Peter S. Kristensen
Tlf. privat: 9883 8700.

A-kasse

Tlf. 9930 7530.

Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

MIDT- OG VESTJYLLAND**Kontor**

Knud Rasmussens Vej 10, 7500 Holstebro.
Tlf. 9610 1100.

- midtogvestjylland@sl.dk
- www.sl.dk/midtogvestjylland

Telefontid: mandag 9-15, tirsdag-onsdag 9-13, torsdag 12-16, fredag lukket.

Personligt fremmøde gerne efter aftale

Kredsformand: Kirsten Hornbæk.
Tlf. privat: 2045 2716.

A-kasse

Tlf. 8661 3200.

Vendersgade 5, 8800 Viborg.

Telefontid: mandag og tirsdag 9-13, og torsdag 12-16.

Personligt fremmøde gerne efter aftale.

ØSTJYLLAND**Kontor**

Frichsparken,
Søren Frichs Vej 42 C, stuen
8230 Åbyhøj
Tlf. 8730 8590 – fax 8619 3767.

- oestjylland@sl.dk
- www.sl.dk/oestjylland

Åbningstid: mandag 9.30-14.30, tirsdag-onsdag og fredag 9-14, torsdag 12-17.

Kredsformand: Verne Pedersen.
Tlf. privat: 8655 0539.

A-kasse

Tlf. 8730 8595.

Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor, lukket mandag.

SYDJYLLAND**Kontor og A-kasse**

Kongensgade 35, 2., 6700 Esbjerg.
Tlf. 7518 0066 – fax 7512 8700.

- sydjylland@sl.dk
- www.sl.dk/sydjylland

Åbningstid: tirsdag og onsdag 9.00-15.00, torsdag 12.00-17.00, fredag 9.00-13.00, lukket mandag.

Personligt fremmøde helst efter aftale.

Kredsformand: Michael Madsen.

LILLEBÆLT**Kontor**

Danmarksgade 16, 5000 Odense C.
Tlf. 6611 0874 – fax 6590 6653.

- lillebaelt@sl.dk
- www.sl.dk/lillebaelt

Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14.

Jobanvisning: tlf. 6611 0874.

Kredsformand: Hanne Ellegaard.
Tlf. privat: 7582 2028.

A-kasse

Tlf. 6611 0874.

Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

STORSTRØM**Kontor**

Torvet 2, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 5484 1919 – fax 5484 1917.

- storstroem@sl.dk
- www.sl.dk/storstrom

Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14. Telefontid: 9.30-12 og 12.30-14.

Kredsformand: Inge Jordan.
Tlf. privat: 5460 5860.

A-kasse

Tlf. 5484 1918.

Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

MIDTSJÆLLAND**Kontor**

Japanvej 3, 4200 Slagelse.
Tlf. 5856 5452 – fax 5856 5450.

- midtsjaelland@sl.dk
- www.sl.dk/midtsjaelland

Åbningstid: Mandag til torsdag 9.00-15, fredag 9-13.

Kredsformand: Jan Vium.

A-kasse

Tlf. 5856 5452

Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

NORDSJÆLLAND**Kontor**

Østergade 6 B, postboks 11, 3400 Hillerød.
Tlf. 4820 9240 – fax 4820 9249.

- nordsjaelland@sl.dk
- www.sl.dk/nordsjaelland

Åbningstid: mandag, onsdag og torsdag 10-14, tirsdag 10-17, fredag 10-12.

Kredsformand: Elin Jensen.

A-kasse

Tlf. 3525 0700.

- slaregionhovedstaden@sl.dk

Hejrevej 43, 5., 2400 København NV.

Åbningstid: tirsdag, torsdag og fredag 9.00-13.30, onsdag 9.00-17.30, mandag lukket.

STORKØBENHAVN**Kontor**

Hejrevej 43, 5., 2400 København NV

Tlf. 3525 0700 – fax 3525 0718.

- storkoebenhavn@sl.dk
- www.sl.dk/storkoebenhavn

Åbningstid: tirsdag, torsdag og fredag 9.00-13.30, onsdag 9.00-17.30, mandag lukket.

Kredsformand: Lars Petersen.

A-kasse

Tlf. 3525 0700.

- slaregionhovedstaden@sl.dk

Samme adresse som ovenfor.
Åbningstid: tirsdag, torsdag og fredag 9.00-13.30, onsdag 9.00-17.30, mandag lukket.

BORNHOLM**Kontor**

Storegade 38, 3700 Rønne.
Tlf. 5695 7136 – fax 5694 5204.

- bornholm@sl.dk
- www.sl.dk/bornholm

Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 9-14.

Kredsformand: Niels Jørgensen.

A-kasse

Tlf. 3525 0700.

- slaregionhovedstaden@sl.dk

Hejrevej 43, 5., 2400 København NV

Åbningstid: tirsdag, torsdag og fredag 9.00-13.30, onsdag 9.00-17.30, mandag lukket.

SLA – EFTERLØNSGRUPPEN

Postboks 2480
Søren Frichs Vej 42 C, Stuen
8230 Åbyhøj
tlf. 8744 8550

- efterlonsgruppen@sl.dk

Åbningstid: alle hverdage fra kl. 10-15

PÆDAGOGSTUDERENDES LANDSSAMMENSLUTNING

Bredgade 25 F
1260 København K
Telefon: 3393 0911

Åbningstid: Mandag-onsdag 10-15, torsdag 10-17, fredag lukket.

Tlf. 3525 0720.

Far, nu skal jeg tage din hånd

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk
Foto fra filmen "Ud af grænselandet"

Far, nu skal jeg tage din hånd. Niels Jacob Vestergaard fra Viborg er på vej til børnehaven for at hente familiens yngste barn, og da han skal krydse vejen, stikker hans cirka 12-årige datter sin hånd i hans. I dag, flere år efter, har han stadig svært ved at fortælle den historie, fordi det viser, at det ikke længere er ham som forældre, der passer på sine børn, men hans store datter, der passer på ham.

Niels Jacob Vestergaard fik en hjerneskade, da han faldt ned af en stige. Og i løbet af et splitsekund blev hans liv ændret for bestandig.

Han fortæller sin historie i filmen "Ud af grænselandet". Det samme gør 41-årige Casper Hansen, der fik en hjerneskade i et trafikuheld, hvor han på motorcykel kørte ind i siden på en bil.

"Og da han sagde ordet hjerneskade, så forsvandt livet fuldstændig. Jeg havde ikke noget at leve for mere. Der er sgu da ikke nogen, der gider snakke med sådan en som mig", siger Casper Hansen.

Men både han og Niels Jacob Vestergaard fortæller, at det er muligt at opnå et liv med en hjerneskade og den rigtige genoptræning. Det er ikke en dans på roser, og det bliver aldrig som før, men det kan lade sig gøre. For Niels Jacobs vedkommende kunne ægteskabet ikke overleve, og han blev skilt.

I filmen "Hvem tager ansvaret" følger vi 15-årige Sabine, der fik en hjerneskade, da hun blev sparket af en hest, og 15-årige Tobias der blev hjerneskadet, da han på cykel blev ramt af en lastbil.

Begge film bliver distribueret af Videnscenter for Hjerneskade og henvender sig især til hjerne-

Niels Jacob Vestergaard kan godt køre bil, men hvis han skal finde frem til en adresse, kræver det, at han printer en kørevejledning ud og læser på ruten hjemmefra.

skadede, pårørende og fagpersoner, der arbejder med rehabilitering af personer med erhvervet hjerneskade.

DVD koster 100 kroner plus forsendelse. Den indeholder "Ud af grænselandet – en film om voksne". Varighed 69 min. Og "Hvem tager ansvaret – en film om børn og unge". Varighed 24 minutter. Samt et undervisnings- og debathæfte.

Interesserede kan kontakte
Videnscenter for Hjerne-
skade, Sanatorievej 32,
7140 Stouby.
info@vfhj.dk; www.vfhj.dk